

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo. Ako padena dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.
Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Namskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po peti vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Notranji politični položaj.

Že mesec dni je naš državni zbor skupaj, ne da bi bil prišel do prve točke dnevnega reda, ne da bi dal najmanjši dokaz, da ima res resno voljo pozitivno delovati. Glavni točki, o katerih bi imela naša poslanska zbornica sklepati, namreč državni proračun za l. 1903 in pa vojaška predloga, se dosedaj v naši poslanski zbornici niti dotaknili nista. Kot težka mora na delovanju našega državnega zbora leži namreč že desetletja nerešeno češko nemško jezikovno vprašanje, vprašanje, ki je strmoglavilo že celo vrsto raznih ministerstev. To pa zato, ker so ta ministerstva deloma z okorno roko se poprijela rešitve tega vprašanja, deloma pa si mislila, da se da državni stroj spraviti v tir tudi mimo rešitve nemško-českega jezikovnega vprašanja. Le dr. Körberju se je posrečilo spraviti pod krov nekoliko važnejših postav in pa letošnji državni proračun ter odstraniti iz državnega zbora obstrukcijo. Čeravno ne prav lahko, pa tudi ne posebno težko se je dr. Körberju zaradi tega posrečila njegova namera, ker so bile njegove investicijske predloge, ki so obetale, bodisi z ozirom na gradbo novih železnic, kakor tudi na gradbo kanalov, posebno v čeških deželah prevelike koristi za dotične dežele, kakor da bi se mogli zastopniki teh dežel postaviti izvedbi tega predloga po robu, ne da bi vzbudili med svojimi volilci opravičene nejevolje, to pa tim bolj, ker je dr. Körber češkim zastopnikom obljubil, da se hoče njegova vlada koj po rešitvi tega predloga posvetiti z vso resnostjo rešitvi nemško-českega jezikovnega vprašanja ter poravnati krivice, katere so Čehom prizadeli njegovi predniki, posebno kar se tiče notranjega uradnega jezika na Češkem. Kot rečeno z investicijskimi predlogami tako velikanskega gospodarskega pomena in pa z obvezno obljubo do Čehov ni bilo pač posebno težko pripraviti naš parlament do tega, da je lansko leto pravilno deloval ter rešil državni proračun ustavnim potom, kar se poprej že leta in leta ni zgodilo.

LISTEK.

Hajduk Slavčo.

Bolgarski: Ivan Vazov.
(Dalje.)

Jedva so bile izpele zadnjo vrsto pesmi, kar se strose vse »horo« ter preplaši. Nastal je neki nemir. Vsi vpró oči na neko mesto v sredi kola, kjer se je mahoma pokazalo sedem ali osem novih plesalcev. Bili so straniki (ljudje od drugje).

Med njimi se je zlasti odlikoval neki velikan, z njim pa se je družil golobradec.

»Slavčo!« zašumé mahoma po zboru.

»Volkana!« zašepetajo si.

»Slavčeva četa je tu!« so klicali.

Iz početka se je ustavilo »horo« ali ni se pretrgalo. Niti eden mož, niti eno dekle se ni osmelilo prvo ga pretrgati.

Ali to iznenadenje je trajalo le trenutek. Kmalu se je zopet zazibalo »horo« in pesem se je zvenela dalje celo do onega krvavega razvozlja.

K dekljčjim glasom se je pridružil še silni glas Volkane; ta se je odločil od vseh drugih ter jih preplaševal.

In kolo se je gibalo dalje, vedno bolj veselo in živo.

Ali obljuba dela dolg. In da je temu tako, prepričal se je najbolj v teh dneh dr. Körber, a prepričali smo se tudi mi, ko vidimo, da ravno ta Čehom po dr. Körberju dana obljuba, katere pa ni izpolnil, je tisti dolg, kateri se mora poravnati, ako se hoče, da se bode po sedanjih ustavi nadalje gibal naš državno-zborski voz. Še predno se je sklical zadnji državni zbor, so Čehi dali na raznih javnih shodih vladi razumeti, da je prvi pogoj, ki je v stanu omogočiti redno državnozbornsko delovanje, likvidacija onega dolga, katerega je dr. Körber pri njih napravil. Pri vseh teh javnih shodih so Čehi povedali vladi, da bodo z vsemi postavnimi sredstvi ovirali državnozbornsko delovanje, ako jim dr. Körber ne izpolni danih obljub, glede notranjega uradnega jezika na Češkem.

Da pa niso bile češke izjave zgolj žuganje, priča nam državnozbornski položaj, priča nam to poslanska zbornica, ki se nam zdi prava pravcata muha v močniku, ki se kobaca in kobaca, ne da bi se mogla le za malo zganiti z mesta. Dr. Körber si je bil sicer svest svojega dolga do Čehov, je v prvi seji sedanjega državnozbornskega zasedanja Čehom tudi rekel, kako da jim misli poplačati svoj dolg, ali to, kar je dr. Körber Čehom ponujal, niso bile niti obresti onega, kar jim je lani obljubil. Da je pa vsled take ponudbe vzbudil dr. Körber med Čehi še večjo ogorčenost, je pač samo ob sebi umevno. Dočim so se Čehi pred to Körberjevo izjavo večkrat z njim pogovarjali in dogovarjali, opustili so po tej njegovi izjavi z njim vsako dotiko. Ker so pa Čehi eden najvažnejših državnozbornskih činiteljev in so tudi v stanu onemogočiti vsako državnozbornsko delovanje, skušal je dr. Körber v svoji drugi izjavi, katero je podal poprejšnji teden v poslanski zbornici, Čehom nekoliko pomiriti, rekoč, da saj ni, da bi moralo pri tem ostati, kar je Čehom prvokrat obljubil, marveč da se da z njim celo »gljhati.« Pa tudi ta izjava ni Čehov zadovoljila, češ da so oni že do vrh glave siti lepih besed in praznih obljub dr. Körberjevih ter da niti za las ne spremené svoje taktike

Vsi vaščani so bili nekako očarani, in vpirali so pogled na čudovito četo. Niso se mogli dovolj načuditi, kako junaški, resen, oster in divji pogled je kazala Volkana v svojej moški obleki; bila je vsa spremenjena zaradi dolgega jatagana s slonokoščenim ročem in dveh samokresov, ki jih je nosila za pasom.

»Kako jej to pristojta!« rekle so vaščani.

Kaj pa še le dekleta? kaj žene? V tem trenutku je ni bilo nobene, da bi jej ne bila skrivši zavidna in da bi si ne bile želele njenega mesta.

Horo se je končalo; kajti vsi plesalci so bili utrujeni.

Tedaj pa obkolijo Slavča in Volkano. Okrog čete je nastal zid vaščanov, ki so stiskali — kakor za stavo — junakom roke ter jih pozdravljali. Kmalu so prinesli še vino v posodah, hajduki so si nazdravljali z vaščani, pa se pobratili in tako je zavladata med njimi neizrečena radost.

Ta hip so pozabili na nevarnost in se udajali prirojeni nepresiljeni bratovski radosti, ter jo kazali brez vseh obzirov in strahu.

Vaščani so se izpozabili. Bili so vsi

dolgi dr. Körber ne stopi na dan z dejanji. Torej cel mesec dni je pošel, ne da bi poslanska zbornica vsaj jedne točke rednega dnevnega reda se lotila. To pa vse zato, ker tega Čehi ne pusté, dokler jim dr. Körber ne poplača storjenega dolga, dokler jim namreč ne izpolni danih obljub. Nastaja torej vprašanje, ali dr. Körber ne more in ne sme Čehom izpolniti obljub, ker mu to storiti branijo Nemci, ki bi potem zamenjali ulogo s Čehi, nastopivši oni namesto Čehov pot obstrukcije, ali pa dr. Körber tega storiti noče? To slednje je manj verjetno in je torej le prvo pravo.

Vedno in vedno torej stara pesem. Ako se ne da Čehom tega kar jim gre po božji in človeški postavi, dobrim potom, potem si hočejo to izvajevati sami in po vsaki ceni, torej tudi z obstrukcijo. Ako se pa hoče Čehom ugoditi, pa nastopijo Nemci, ki mislijo, da so opravičeni krati drugimi pravice ter da so na svetu zato, da gospodujejo, drugi pa da jim hlapčujejo. Potem pravimo, nastopijo Nemci istotako nasilno za krivico, kakor nastopajo Čehi za pravico. In to je torej naš sedanjí notranji politični položaj, ki je skrajno kritičen in ki zavira vsako plodonosno delovanje v našem državnem zboru in ki brani, da ne pride do rešitve toliko in toliko prevažnih gospodarskih vprašanj vsled česar trpé neizmerno škodo prebivalci cele naše države. Da je pa skrajni čas storiti konec takemu položaju, nam bode pač vsakdo pritrđil. Le povedati kako, pa ni tako lahko, kakor bi človek mislil. Sicer nemogoče pa tudi ni. Ako bi imela naša vlada resno voljo zlomiti nemško trmo, na razpolaganje bi jej bila razna sredstva. Naj omenimo le jedno samo takih sredstev, namreč splošno volilno pravico. Pa pustimo to. Namen naš je bil naslikati našim čitateljem notranji politični položaj, kakoršen imamo do danes pred seboj. Predno končamo, štejemo si pa v svojo časnikarsko dolžnost, da navedemo na tem mestu nekaj časnikarskih ugibanj, kako da si mislijo pomagati poklicani činitelji iz sedanje politične zagate. Nekateri mislijo, da bode vlada najbrže v

opiti, ne toliko vina, — ženske vino niti pile niso — ampak neke detinske nerazumljive, neskrbne radosti radi tega nepričakovane in objednem nevarnega svidenja. Nihče ni pomislil na možno prevaro ali ovadbo in izdajo Turkom, sploh na to: da bi se moglo zgoditi kaj enakega. ... Zdelo se je, da jim je izginila z odhodom renegata Neda iz vasi vsa slaba misel, vsak nečeden namen. Ko je bil izginil Nedo — je bilo uničeno s tem tudi vse zlo. ...

Saj druge krate so jih vezali, pa preganjali in trapili kar brez vsega, če tudi niso bili nič krivi, da, niti videli niso Slavča. ... Kdo pa jih je šel tako tožit in obrekovat uradu, če ne Nedo? Drug bi se pač ne bil ponudil v to.

Torej so imeli vaščani zdaj polno povoda, da se niso bali izdaje, in udajali so se brezskrbno svojemu navdušenju.

Le rodbina Nedova je obupovala.

Naposled reče Slavčo:

»Premili bratje in sestre! Zapeli ste lepo pesen, ko ste pevali o junakih — ali nekaj vam moram opomniti: da ta pesen ne govori popolnoma resnice.«

»Če laže, tedaj pa popravi nam jo, Slavčo!« — vzkliknejo dekleta.

najkrajšem času zaključila državnozbornsko zasedanje, da potom § 14. uzakoni zakonsko vojaško predlogo in da še jedenkrat poskusi doseči med tem časom spravo med Čehi in Nemci. Drugi pravijo, da misli vlada Čehom s privoljenjem Nemcev ugoditi gledé notranjega uradnega jezika na Češkem pod pogojem, da privolé Čehi v neko novo razdelitev Češke po okrožjih in okrajih. Nekateri spet govoré o neki koalaciji Nemcev, Poljakov in Čehov in o sestavi novega ministerstva v tem smislu. Včeraj pa smo čitali v nekem listu, da se izdeluje novi pravilnik za državni zbor, vsled katerega bi bila vsaka obstrukcija nemogoča. Ta pravilnik, ki bi se moral najbrže oktroirati, da ima namen onemogočiti v prvi vrsti nemško obstrukcijo v državnem zboru, da bi potem vlada mogla Čehom dati njih pravice tudi brez privoljenja Nemcev. To so, kakor rečeno, ugibanja in nikdo ne more reči, koliko resnične podlage imajo take vesti. Jedno je pa gotovo in to je, da tako ne sme več dalje iti pri nas v Avstriji, ako nočemo spraviti države do propada, in da dan, ko se bodo morali poklicani činitelji odločiti na jedno ali drugo stran, ne more biti daleč.

Dopisi.

Kronberg, dne 16. novembra 1902.

»Soča« je v 113. števil. svojega lista dne 31. oktobra t. l. objavila notico pod zglavjem »Pouk v krščanskem nauku na Ajševici«, v kateri mrgoli naprednjaških laži.

K sklepu me pozivlja na odgovor. Na ta duševni plod obžalovanja vredne strasti ajševiške deteljice sem se odzval s stvarnim popravkom, katerega pa mi je pravico- in resnicoljubna »Soča« v koš vrgla.

Da pa svet zve, s kakimi lažmi da si hočejo nekateri ljudje ohladiti svojo jezo nad neljubimi jim osebami dovolite, prosim, malo prostora v Vašem cenjenem listu za v koš vrženi popravek, ki se tako le glasi:

»Sklicujoč se na paragraf 19. tiskov.

»Da, da, ko ste nas posetili, tedaj povejte nam resnico,« priganjali so možje Jaz vam povem to — oglaš se Volkana. »Jaz nisem vojvoda, nego Slavčo!« —

Dekleta se pogledajo zavzeta; če ni bila Volkana vojvoda, potem je konec pesni! To jih je zelo užalilo.

»Ali vendar ne zavržemo pesmi!« vzkliknejo naposled dekleta odločno in potrđijo svoj odlok z veselimi šumnimi smehom.

»Pesem je vendar lepa!« omenijo druge.

»Ne, pravim, da jo zavržite« — poprime Slavčo besedo — »samo proti koncu jo popravite.«

»Kako? kako pa?«

»Tam, kjer pravite o Nedu, da je bil umorjen...«

»Kaj pa, ali je morda bil obešen?« — vmeša se v govor nekaj neučakljivih.

»Niti obešen ni bil...«

»Tedaj ste ga vrgli v Brezno.«

»Tudi ne...«

»Zastran nas — naj bi bil tudi počil, tega nam ni treba vedeti!« — vzkliknejo drugi.

»Nedo je živ!« reče Slavčo.

Te besede so delovali neprijetno na vse.

zakona, zahtevam z ozirom na notico, objavljeno pod zglatven „Pouk v krščanskem nauku na Ajševici“ v 113. številu dne 31. oktobra 1902 Vašega lista, da sprejmete v zakonitem roku na istem mestu in z istimi črkami nastopni stvarni popravek:

Ni res, da se je krščanski nauk poprej poučeval v petek in soboto dopoldne; res pa je, da se je poučeval vsak tork in petek.

Ni res, da se je sedaj odredilo, da se ima poučevati jedna skupina zjutraj, druga popoldne, ker se je pokazalo, da je tako edino prav; res pa je, da je slavni c. k. mestni šolski svetlo odredil z odlokom z dne 23. februarja 1900 št. 370. in da se je vključ temu poučevalo do sedaj le dopoldne, ker se je pokazalo, da ni drugače mogoče.

Ni res, da so ljudje radi tega razburjeni; res pa je, da so zelo nevoljni, ker je gospod učitelj prepovedal otrokom nižje skupine priti v šolo pred eno uro popoldne, in ker je ob dnevnih pouka krščanskega nauka odredil nadaljevalni tečaj od 3 do 5 popoldne, tako da morajo otroci delati 4 poti in se vračati domov po noči.

Ni res, da dobivam za pouk 400 kron; res pa je, da dobivam nagrado.

Ni res, da ako je kaj slabše vreme, me ni ne blizu ne poleg; res pa je da pridem v vsakem vremenu, če nisem drugače zadržan.

V Kronbergu, dne 8. novem. 1902.
A. P.

„Soča“ me nazivlje starega prijatelja; zakaj in od kdaj, pa zamolči. Ha! odloženo še ni pozabljeno! Tudi me zafrkuje, ker ustanavljam bratovščine. Takih gotovo ne kakor so nekoč, pri katerih se rabi fotografski aparat; capito!

A. P.

Politični pregled.

Državni zbor.

V petek je razpravljala poslanska zbornica o najnujnejših predlogih poslanca Gessmanna in Pernerstorferja v zadevi dogodkov pri volitvi v Favoriten. Tudi ta dan so bile galerije prenapolnjene poslušalcev, ki so pričakovali burnih nastopov med socijalnimi demokrati in krščanskimi socijalci. A varali so se. Seja je bila jako mirna, kajti socijalni demokratje so spremljali Gessmannova izvajanja le z ironičnim smehom in istotako so pustili krščanski socijalci Pernerstorferja v miru, da govori, kar hoče. Razprava se je ta dan zaključila. V torek govorita o tej zadevi le glavna govornika dr. Pattai in Schuhmeier.

Pomen zmage kršč. socijalcev pri deželnozborskih volitvah na Nižjeavstrijskem.

No, Nižja Avstrijska z Dunajem je ravno pokazala, kaj se more storiti z resno voljo in energičnim delom, — to je pokazala pri zadnjih deželnozborskih volitvah. Vključ združenim silam nemških

nacionalcev s socijalnimi demokrati zmagali so krščanski socijalci na celi črti in Dunaj in nižjeavstrijski deželni zbor je danes popolnoma v rokah mož, ki prisegajo na staro avstrijsko geslo „Vse za vero, dom, cesarja!“

Ta zmaga Nižjeavstrijske je pomembna v več kot jednom oziru. Vsi živijo, ki so prisegli pogin veriti in državi, so se združili, da bi prodrli proti cesarju in Avstriji zvestim volilcem. A njih trud je bil zastoni, kajti borili so se s podlimi sredstvi zapeljevanja in podkupovanja in pa z ono obrabljeno frazo o „klerikalizmu“, ki postaja že smešna pri vseh treznomislih ljudeh. Brez tehtnih razlogov in močnih idej pa danes ni prav mogoče zmagovati, ker je prosvitljenost prodrla tudi že v zadnjo kmečko kočjo.

Na Nižjeavstrijskem je zmagala pravična stvar krščanske ideje, — katera zadobiva po celi državi čedalje močnejše temelje. Zaradi te ideje se moramo tudi veseliti zmage krščanskih socijalcev na Dunaju in Nižjeavstrijskem, ker jedino od te ideje je pričakovati zatiranim narodom v državi konečne rešitve izpod jarma krivice. Mi se te zmage tembolj veselimo, ker se je v krščansko socijalni organizaciji na Nižjeavstrijskem jelo jasnosti, t. j. ker so se izločili iz organizacije nekateri nestalni življi, ki so šli v tabor nemških nacionalcev, življi torej, kateri so bili v kvar ne le stranki sami, marveč tudi vsemu pravičnemu delu v državi.

Da je baš ta proces izčiščenja v kršč. soc. organizaciji Nižje Avstrijske omogočil tako presenetljivo zmago, to pa so najbolj pokazali besni napadi nemških nacionalcev in židovskih „soc. demokratov“ v torkovi seji drž. zbora, — prav ti napadi so bili najboljši dokaz, za to, da se je v marsičem obrnilo na bolje, kar utegne postati odločilno za srečnejšo bodočnost naroda in države.

Bolgarska ministerska kriza.

Bolgarski knez Ferdinand je naročil Danevu, da sestavi novo ministerstvo.

Nemški cesar v Londonu.

Dne 10. t. m. je prišel nemški cesar Viljem na obisk svojega strijca kralja Edvarda v London. Sprejem cesarjev je bil baje prisrčen. Vladaarja sta se poljubila, cesar je poljubil tudi princa Waleskega prav prisrčno.

Nekoliko drugače pa „poljublja“ nemškega cesarja — angleško časopisje. Večina njih se izraža jako mrzlo o obisku nemškega cesarja ter mu daje sebičen političen pomen. Nemškemu cesarju se očita, da je prišel v London — delat združbo mej Anglijo in Rusijo, ker baje ni po polit. intencijah cesarjevih, da se med Anglijo in Rusijo ni prišlo do resnega konflikta. „Times“ kar naravnost svari pred nemškim zavezništvom, konservativni „Standard“ pa prorokuje osamljenost Nemčije v nedalnem času in pravi, da bo Nemčija s svojo škodoželjno politiko sama zakrivila, ako si bo Anglija poiskala zanesljivejših zaveznikov. Samo židovski „Daily Telegraph“ svetuje, naj bi se obe državi vzajemno prizadevali, da se odstrani med njima vsako nesoglasje; a „Daily News“ pravi, da z Nemčijo nobena država ne more živeti v trajnem prijateljstvu, ker Nemčija tudi svoje najboljše prijatelje le izkorišča.

„Ali ni to Nedova žena?“ vpraša.

„Je, Nedovka je!“

„Zaženite jo nazaj!“ zavpijejo vaščani.

„Gotovo ni prišla z dobrim namenom, ali nevidite, kako je izbuljila oči?“ — kričali.

„Čemu laziš sem, ženska?“

„Nazaj!“ kričal je drug.

„Slavčo, Slavčo, pusti me!“ prosila je Nedovka ter obupno rinila proti onim ki so jo pehali strani.

Slavčo mahne z roko in to je storila tudi Volkana.

„Naj le pride!“ — rekla sta.

Na to povelje se odmakne trdna vrzel ljudi in pusti ženo v sredo.

Bila je res Nedova žena.

„No, kaj bi pa rada, žena?“ — vpraša jo Slavčo ostro.

„Lejte, kako je ponižana in potrta ali to jej ne bo pomagalo!“ sodili so nekateri zlobno.

„Naj le plaka, saj je toliko ljudij plakalo zaradi njenega moža. Bog jej je to stokratno povrnil.“

Ali kmalu je zavlada tihota.

Nedovka, še mlada ali strašno blede žena s strgano ruto na glavi in objokanim obličjem, je prišla eo Slavča. Tu se je vrgla na tla ter ni objela kolena.

(Dalje pride.)

Boljšega sprejema nemški cesar res ne bi mogel najti nego so mu ga pripravili ti angleški listi.

Atentat na belgijskega kralja.

V soboto se je darovala v Bruselju maša zadušnica po raniki kraljici. Te maše se je udeležil kralj z družino in z drugimi dvornimi dostojanstveniki. Po končani službi božji se je peljal kralj, njegova družina in dvorni dostojanstveniki v treh kočijah domov. Kar ustrelil nekdo trikrat iz revolverja na kočije. Jedna kroglica je razbila šipo tretje kočije, v kateri se je peljal veliki dvorni maršal grof Oultremont, ter odletela mimo grofovega obraza, ne da bi ga ranila. Kralj se je peljal s Flanderskim grofom in z njegovim sinom v prvi kočiji, v drugi pa sta sedeli Flanderska grofica in pa kneginja Elizabeta. Napadalec je nameril na drugo kočijo, v kateri se je ob drugih slovesnih prilikah navadno vozil kralj. Ker so pa konji začeli teči ravno takrat, ko je napadalec meril, zgodilo se je da je priletela kroglica v tretjo kočijo, mesto v drugo. Napadalec so navzoči policaji koj prijeli ter ga odpeljali na policijo, posadivši ga v neki voz. Združeni sili policije in vojaštva se je komaj posrečilo ubraniti, da ni razkačena množica ljudstva, ki je neprestano upila: Živio kralj in smrt napadalec, napadalec na lice mesta umorila. Voz, v katerem so napadalec prepeljali na policijo, je bil ves preboden in porezan. Napadalec se imenuje Gennaro Rubino je 43 let star in je Italijan. Prišel je baje iz Londona v Bruselj nalašč zato, da bi ubil kralja. Po poklicu je Rubino knjigovodja. Pri preslišanju je izpovedal, da je anarhist. Hotel je streljati na kralja že v cerkvi, ali ker se je bal, da ne bi zadel mesto kralja kakega vojaka, je to namero v cerkvi opustil. Ko so ga vprašali, ali ima še kakega tovariša, je rekel, da je bil sam. Drugi so potrdili, da so ga malo pred napadom videli v družbi z nekim drugim človekom. To mnenje se potrjuje tudi s tem, da niso mogli najti revolverja, s katerim je streljal, ter da je revolver pobral najbrže njegov spremljevalec ter z njim pobegnil.

Napadalec Rubino je služil svoj čas, v italijanski vojaški službi. Bil je tam narednik. Ali kmalu je postal hud nasprotnik vojaštva ter je začel pisati ostre članke proti militarizmu. Vsled tega in vsled drugih insubordinacij je bil obsojen na 5 let vojaške ječe. Vsled pomiloščenja bil je v ječi samo tri leta. Ker je pa dobil v ječi neko očesno bolezen, so ga odpustili od vojakov. Prišel je domov k očetu in k sestram učiteljicam. Doma v Bitontu, se je poročil z neko učiteljico, ki je izhajala iz neke blazne družine in je bila vsled tega sama na pol blazna. Rubino jo kmalu zapusti in se poda v Milan, kjer najde službo pri knjigotrtcu Trevesu. Tu so prišli na sled neki njegovi goljufiji in je bil zopet obsojen na 2½ leti ječe. Odtod je prišel kasneje v London. Tam je začel prodajati smodke, papir in druge take stvari. Začelo mu je iti še precej dobro, ali začel se je zopet baviti z anarhizmom in je kmalu prišel zopet ob vse. Potem se je prodal italijanski vladi za ogleduha anarhistov v Londonu in je dobil baje od nje v pol letu 4400 frankov za ta posel. Kmalu so pa prišli anarhisti temu na sled in Rubinovo življenje ni bilo varno pred njimi, čeravno se je Rubino opravičeval, da je s tem denarom podpiral ubožne anarhiste. Rubino trdi zdaj, da je ravno zaradi tega napadel kralja Leopolda, da dokaže, da je ostal vedno pravi anarhist.

Domače in razne novice.

Cesarjevo stanje. — Njeg. Velič. cesar je tudi zadnja dva dni preživel v Schönbrunnu ter se je čuval.

Kanonik France Černe umrl. — V soboto je umrl v Trstu kanonik tamonjšnjega stolnega kapitelnja, preč. gosp. France Černe. Pokojnik je bil rojen l. 1822 v Tomaju na Krašu. Bil je svoj čas župnik v Rojanu, na Opčinah in pri sv. Jakopu v Trstu. L. 1893 pa je postal kanonik stolnega kapitelnja. Rainik odlikoval se je posebno po svoji radoslarnosti. Bil je tudi častni predsednik družbe sv. Vincencija. N. p. v m.

Proračun mesta Gorice za prihodnje leto izkazuje stroškov K 660 783, proti katerim stoji pokritje K 659 130. Primankljaj je torej jako velik.

Kedaj pričinja rok za pridobitev domovinske pravice tudi za tuje podanike? Upravno sodišče na Dunaju je te dni razsodilo, da pričinja rok za pridobitev brezplačne domovinske pravice tudi za tuje podanike s 1. januarjem 1901. Seveda so morali ti tuji podaniki imeti dne 1. januarja že 24 let in so si morali pridobiti našo državljsko pravico.

Most čez Sočo pri Barki. — Dela pri tem mostu napredujejo jako dobro in bode spodnja stavba, katero je prevzela tvrdka Gärtner iz Gradca do konca t. l. že gotovo dodelana. Železno goretno zgradbo je prevzela tvrdka Wagner in Gridl na Dunaju in jo, kakor se zahtuje, izvrši gotovo do meseca junija 1903. Poleg vozne poti, ki popelje čez most, bodeta ob straneh tudi dve poti za pešce. Vozna pot bode široka 6 m in 60 cm, obstranski poti za pešce pa vsaka 1 m 20 cm. Most bode imel luči 197 m 80 cm. in sicer bodo tu štiri železni oboki, od katerih bode imel vsak 48 m luči. Na vsakem koncu mosta pa bode zgrajena po jedna rampa in sicer 300 m dolga. Dovozi cesti bodeta 9 m in 30 cm široki.

Ogenj. — V nedeljo zvečer okolu 9. ure je začelo goreti v hiši nasproti novemu sodišču v Gorici; a domači ljudje s pomočjo drugih so ogenj koj zaustili. — Ob eni uri popoldne je pa nastal ogenj v hiši št. 30 na cesti Franca Jožefa, s katerim so imeli gasilci opraviti do 9. ure zjutraj.

Za osnovo slovenske oziroma hrvatske porote na dež. sodišču v Trstu je nadalje uložila prošnjo na ministerstvo za pravosodje občina Dutovlje.

Samomor. — V petek zvečer okolu sedme ure se je ustrelil v vojašnici na Travniku neki vojak novinec.

Odtegniti vojaškemu naboru se je hotel neki poljski mladenič Simon Szczerb ali to se mu ni posrečilo, kajti ko je hotel smukniti čez mejo v Italijo, so ga pri Cervignanu prijeli in ga dovedli v tukajšnje zapore.

Aretirali so zaradi vlačugarstva dvajsetletno Alojzijo Manfreda od Sv. Lucije in šestnajstletno Marijo Spangher iz Gorice.

Najdene reči. — Našli so srebrno uro z veržico ter jo oddali na policijo.

Požar. — V petek se je užgal na novi openski cesti voz sena. Lastnik sena pa je pobegnil. Ko so prišli na lice mesta gasilci, bilo je že prepozno, kajti ne samo seno ampak tudi voz se je užgal. Le konje so rešili. Škode je blizu kakih 300 K.

Strašna smrt, železniškega sprevodnika. — V soboto okolu tretje ure popoldne je zagledal železniški čuvaj, ki je imel posla na železniškem tiru blizu sezanskega kolodvora, truplo nekega človeka, kateremu so bile odtrgane roke in noge ter je bila tudi glava jako razmesarjena. Ko je čuvaj z leščerbo v roki nekoliko bolje pogledal truplo, je videl, da je truplo oblečeno v obleki železniških uslužbencev. Pohitel je hitro na sezanski kolodvor ter prijavil svojim predstojnikom to, kar je videl. Čez nekaj časa potem pride na lice mesta uradna komisija, ki je kmalu konstatirala, da je ponesrečeni človek železniški sprevodnik Josip Jeraj. Josip Jeraj odpeljal se je iz Ljubljane s tovornim vlakom št. 162, ki je vozil proti Trstu, ter je sedel v za to pripravljenem prostorčku zadnjega voza. Ko se je pripeljal vlak v Trst, manjkal je Jeraj in nihče njegovih tovarišev ni vedel o njem kaj povedati. Še le brzokavka, došla iz Sežane, naznanila je, kaj se je z Jerajem zgodilo. Stvar se tolmači zdaj tako le: Jeraj je najbrže na vozu zadramel in vsled tega tako nesrečno padel na tla, da je obležal v nezvesti. Kakih 30 minut za tovornim vlakom pripeljali sta se dve prazni železniški lokomotivi, ki sta spremljali tovrne vlake do Ljubljane. Našli sta nezvestnega Jeraja na železniškem tiru ter ga razmesarili. Da je tako mnenje opravičeno, služi v dokaz dejstvo, da so zapazili v Trstu, ko so snažili omenjena dva stroja, da so bila njuna kolesa vsa pomazana s krvjo.

Viteški red križa laške krone dobivajo tudi tajniki tržaškega telovadnega društva, katero društvo se je prej klicalo: „Associazione Triestina di Ginnastica“, a je bilo vsled „preveč patriotičnega“ delovanja od avstrijske vlade razpuščeno in je prišlo na dan z novim imenom: „Unione Ginnastica“.

Težaki v Trstu pretijo s štrajkom. — Težaki v Trstu so nameravali pričeti s štrajkom že včeraj, zato pa se je raznesla po našem mestu vest, da je bilo nekaj našega vojaštva že pripravljenega, da se odpelje v Trst. Težaki v Trstu zahtevajo baje, da se jim zviša dnina na pet K. Trgovci in podjetniki pa se taki zahtevi upirajo. Posegla je vmes tudi trgovska zbornica. V nedeljo so imeli težaki svoj shod. Na tem shodu jim je vodstvo naznanilo, da hočejo nekateri podjetniki in trgovci deloma ustreči njih zahtevam. Dnino da jim hočejo zvišati na 4 K. Nekateri težaki niso bili s tem zadovoljni in so hoteli pričeti koj v pondeljek s štrajkom. Večina pa je

vendarle sprejela nasvet predsedništva trgovske zbornice, češ da naj težaki počakajo še do nedelje, ker se v tem času mogoče vendarle doseže sporazumljenje med njimi in podjetniki.

Občinske volitve v Tinjanu razveljavljene. — Tržaško namestništvo je razveljavilo občinske volitve v Tinjanu. Občina Tinjan se nahaja v Istri in sicer v pazinskem političnem okraju. Pri zadnjih volitvah so poskusili Italijani z vsemi sredstvi, da bi dobili to občino, ki je skozi in skozi hrvaška v svoje roke s tem, da bi spravili v staršinstvo svoje kreature. To pa jim ni šlo iz pod rok. Nadejamo se, da se jim, tudi pri novih volitvah to ne posreči, četudi jim nudi tržaško namestništvo s svojim odlokom novo priliko.

Novi peklenski naklepi proti štajerskim Slovencem. — V zadnjem zasedanju dež. zbora v Gradcu je večina sprejela predlog, po katerem bi se vpliv mest in trgov pri volitvah v okrajne zastope razširil na škodo kmečkih občin. Nemci bi namreč radi dobili okrajne zastope, ker bi s tem dobili tudi šolo v roke. Okrajni zastop voli namreč tudi člene v okrajni šolski svet. Ker pa cesar ni potrdil rečenega predloga, snujejo sedaj Nemci druge naklepe proti štajerskim Slovencem. Sedaj hočejo staviti v deželni zbor predlog, da se okrajni zastopi in okrajni šolski sveti odpravijo, učitelje pa naj bi nastavljal skoz in skoz nemški deželni šolski svet. Ako bi ta predlog postal zakon, bodo slovenske šole in z njimi slovenski narod na Štajerskem izročene Nemcem na milost in nemilost. Tudi za ljudstvo sploh bi bil to hud udarec; ono bi moralo plačevati za šolo, ne da bi imelo pravico kaj govoriti.

Ljudsko štetje. — Prebivalstvo po spolu. Leta 1900 je bilo v Avstriji 13.298.015 žensk in 12.852.693 moških; prišlo je torej na 1000 moških 1035 žensk. Število žensk se je zmanjšalo, kajti leta 1880 je prišlo na 1000 moških 1047, l. 1890 pa 1044 žensk.

Med drugimi državami je imela le Srbija, Bolgarija, Rumunija in Italija več moških kot žensk.

Med 1000 prebivalci je bilo moških v Avstriji 492; na Ogrskem 496; na Nemškem 492; v Rusiji 494; v Franciji 494; v Italiji 501; v Rumuniji 507; v Bolgariji 511; v Srbiji 514.

Med avstrijskimi deželami ima več moških kot žensk le Goriško, Istra, Dalmacija in Bukovina.

Na 1000 moških je prišlo l. 1900 žensk v Dolenji Avstriji 1034; v Gorenji Avstriji 1021; na Salburškem 1005; na Štajerskem 1008; na Koroškem 1034; na Kranjskem 1102; v Trstu 1066; na Goriškem 982; v Istri 939; na Tirolskem 1017; na Predaleškem 1016; na Češkem 1056; na Moravskem 1077; v Šleziji 1057; v Galiciji 1022; v Bukovini 986; v Dalmaciji 968.

Na Kranjskem je število žensk tako narastlo, ker se je izselilo v zadnjem desetletju 19.848 moških in le 12.643 žensk.

Na Goriškem je bilo l. 1900 v Gorici 12.381 moških 13.051 žensk; v sodnem okraju Gorica 20.928 moških 20.046 žensk; v sodnem okraju Kanal 6.772 moških 6.423 žensk; v sodnem okraju Ajdovščina 7.432 moških 6.770 žensk; v sodnem okraju Komen 7.730 moških 7.004 žensk; v sodnem okraju Sežana 7.414 moških 6.937 žensk; v sodnem okraju Bovec 2.565 moških 3.003 žensk; v sodnem okraju Kobarid 4.459 moških 4.286 žensk; v sodnem okraju Cerkno 3.768 moških 4.045 žensk; v sodnem okraju Tolmin 7.101 moških 7.128 žensk; v sodnem okraju Červinjan 12.991 moških 12.875 žensk; v sodnem okraju Kormin 9.249 moških 9.225 žensk; v sodnem okraju Gradišče 6.485 moških 6.271 žensk; v sodnem okraju Trzin 8.239 moških 8.319 žensk.

Na Goriškem je bilo torej 117.514 moških in 115.383 žensk.

Več žensk kot moških je bilo le v Gorici in v sodnih okrajih Bovec, Cerkno, Tolmin in Trzin.

Aktivno vojaštvo. V avstrijskih deželah je bilo vojakov v aktivni službi leta 1880 162.423; leta 1890 187.507; leta 1900 229.037.

Iz tega razvidimo, da raste število aktivnega vojaštva jako hitro od desetletja do desetletja.

Največ vojakov je služilo l. 1900 v Galiciji, in sicer 70.865. Tudi to nekaj pomeni.

Aktivnega vojaštva je bilo n. pr. na Češkem 40.904; v Dolenji Avstriji 38.769; na Štajerskem 9.339; na Koroškem 4.322; na Kranjskem 2.690; v Istri 7.688; v Trstu 2.216; na Goriškem 1.847; v Dalmaciji 6.411.

Med raznimi mesti je imel Dunaj

največ aktivnega vojaštva, namreč 26.622 mož.

Mnogo vojakov je služilo aktivno tudi v naslednjih mestih in sicer: v Lovu 10.326; v Pulju 7.657; v Pragi 7.120; v Krakovu 6.049; v Gradcu 5.165; v Celovcu 2.654; v Ljubljani 2.592; v Trstu 2.216.

V aktivni službi je bilo l. 1900 vojakov na Goriškem: v Gorici 1.761; v sodnem okraju Gradišče 33; v sodnem okraju Sežana 1; v sodnem okraju Bovec 51; v sodnem okraju Tolmin 1. Skupaj 1847 mož.

To majhno število aktivnega vojaštva v naši obmejni deželi dokazuje, da avstrijska vojaška uprava res zaupa zvezi z Italijo. Po našem mnenju, bi posadke v strateško važnih krajih soške doline koristile državi in deželi.

V listju se je zadržal. — V petek popoldne je v hribu, blizu postaje Laze, ponestril posestnik Janez Klešnik, vulgo Dimnikov, iz Zadobrove, star šele 29 let. Ko je peljal s hriba voz listja domov, se mu je voz prekucnil v jarek z vodo in je njega podsl. Predno je prišla pomoč, je Klešnik v jarku pod listjem se zadržal. Zapustil je četrto nepreskrbljenih otrok.

Skrivnostni dogodek. K načelnici sirotišča v Kočevju je te dni prišla neka ženska in je zahtevala, naj se ji izroči 17-letna hčerka nekega gostilničarja v Delnicah, češ, da je njen oče na smrt bolan in da jo hoče še enkrat videti. Načelnica ji dekletca ni izročila in je dejala, da bo prej brzojavila v Delnice, ali so ti podatki resnični. Kakor je to neznan ženska slišala, je izginila. Na brzojav je iz Delnic prišel odgovor, da je oče popolnoma zdrav. Neznana ženska je gotovo hotela 17-letno dekletce dobiti v roke, da jo izroči nepoštenosti.

Mati in sin požgalec. V Št. Volbenku na Spodnjem Štajerskem so prijeli kočarico Terezijo Zima in njenega sina Antona. Dolže ju, da sta lani zažgala svojo lastno kočjo in tako neko zavarovalnico oškodovala za 350 kron.

Nasilen častnik. — V Kraljevem Gradcu je v garniziji tudi nadporočnik Arpad pl. Szell, ki je baje sorodnik ogrskega ministerskega predsednika. Ko je nekega dne srečal nekaj učencev tamošnje realke, ga je eden teh poslednjih malo zadel se svojo risarijo. To pa je pl. Arpada tako razkačilo, da je dotičnega dijaka vrgel ob tla ter ga teptal z nogami, druga dva dijaka pa je pretepel. Ta dogodek je že prijavljen zapovedništvu polka in deželnemu šolskemu svetu, češki poslanci pa da hočejo to stvar spraviti pred parlament.

Trgovina z dekleti na debelo. Ogrski listi javljajo, da je neki trgovec s človeškimi dušami kar 40 deklet hkratu ekspediral z železnico iz somogyskega komiteta na Dunaj. Dekletom se je govorilo, da dobe dobre službe v Hamburgu. Čudno je, da tako velikega transporta nalagajo deklet ni nikdo zaustavil.

Suspenzija volilne pravice za cel volilni okraj. — Ogrska zbornica je včeraj sklenila, da se za celo legislativno dobo odvzame volilna pravica okraju Czongrad, ker so se ob volitvi liberalca Barosa godile tolike sleparije, da je bila volitev razveljavljena.

Nejasna oporoka in vsled tega pravde. Na Dunaju je umrla te dni šivilja Rozalija Brunnbauer, katero so imeli vsi za jako ubogo. Ali glej, med njeno zapuščino so našli oporoko, v kateri je rečeno, da zapušča vse svoje premoženje cerkveni stavbeni družbi. Iskali so, iskali in nazadnje so tudi v resnici našli v nekem kotu štiri hranilne knjižice za 42000 K. Ali zdaj pride še najlepša. Pokojnica je zapustila vseh teh 42.000 K. stavbeni cerkveni družbi Družbe pa, ki bi bila doslovno tako registrovana, na Dunaju ni, pač pa je tam 13 društev, ki se pečajo z zidanjem cerkva. In vsa ta društva so se začela sedaj pravdati za zgoraj omenjenih 42.000 K. Na vse zadnje pa bode konec pravdi ta, da bodo društva morala plačati vsaka svoje pravne stroške, 42.000 K. vtakne lepo v žep pa država, ker bode pač težko kakemu društvu dokazati, da je pokojnica prav isto imela v mislih, ko je pisala svojo oporoko.

Krlja v francoskem kabinetu. — Combessovo ministerstvo vrže bržkone njegova lastna večina, ker bombes kaže baje preveč strahu in prijenljivosti in je izročil vse prošnje redov za avtorizacijo drž. svetu, mesto da bi bil sam razsodil, kaj naj pride pred parlament, kaj ne. Novo vlado bi sestavil sedanjí finančni minister Rouvier, a brez socialistov.

Salomonska rešitev. — Z Dunaja poročajo, da misli minister za železnice rešiti vprašanje o dvojezičnih napisih tako, da povsod tam, kjer so bili kaki prepri radi dvojezičnih napisov, sploh ne bo za sedaj nikakega napisa. Če bo

g. minister držal to besedo, izginejo kmalu vsi napisi na železnica po Slovenskem, ki so povsod na prvem mestu nemški in laški še celo tam, kjer ni Nemcev in Lahov.

Nemški cesar dedič. — Neki Draždanski meščan, ki je umrl v Görtitzu, je zapustil nemškemu cesarju 750.000 mark v denarju in nepremičnino vredno nad jeden milijon.

Osodepolna stava. — V Zurigu v Švici je stavil sedemnajstletni delavec Embruch, da popije deset kozarcev žganja v jednom odušku. Ko je to storil, zgrudil se je na tla in v pol uri bil je mrtev.

Sneg in vegetacija na luni. — Zvezdoslovec slavnega imena, prof. Pickering je ravno kar dokazal, da se nahaja na mesecu sneg, ali vsaj našemu snegu nekaj sličnega. Tudi so ondi kraji, kojih barva se tekom časa izpreminja, to je baje rastlinstvo na luni. Ker se prikazuje vedno novi blijuvalniki ognjenikov, stari pa izginjajo, sodi iz tega prof. Pickering, da ognjebljavne gore na luni še niso pogasile.

Učni tečaj za mišji lov. — Kmečka zveza v Nidwaldenu v Švici pozivlja kmete, naj se prijavijo za poučni tečaj, ki se bo kmalu otvoril, „da se naučite, kako je loviti in pokončevati vse vrste miši.“

Streljanje iz revolverja v Francoskem parlamentu. — Ko je v sredo Francoska zbornica mirno razpravljala zakonski načrt o obdačenju glasovirov in avtomobilov, začuli so se hkratu strelji. Na hodniku, ki vodi na galerijo, je neki podčastnik, ki je ravno prišel od trinajst dnevni vojaških vaj, petkrat ustrelil iz revolverja, ne da bi koga ranil. Ko so ga prijeli, je rekel, da hoče postreljati vse krive republikance, zaradi katerih je moral on iti k vojaškim vajam. Revenu se je namreč zmešalo v možganih.

Prvi javni shod slovenskih ameriških duhovnikov. — Dne 28. oktobra t. l. dan po konskraciji mil. g. škofa Janeza Nep. Stariha se je vršil v St. Paul-u, Minn. prvi javni shod slovenskih ameriških duhovnikov. Shod so sklicali med ameriški Slovenci delujoči duhovniki, č. g. : Msgr. J. F. Buh, P. Cyril Zupan, O. S. B. F. S. Susteršič, Marko Pakiž, Vitos Hribar, Ivan Plevnik, F. L. Kerže, Ivan Kranjec, Ivan Perše, Fr. Azbe. Pokroviteljstvo shoda sta blagovolila prevzeti slovenska škofa, mil. g. Jakob Trobec in J. N. Stariha. Namen shoda je bil : Ožja organizacija slovenskih duhovnikov v Združenih državah in posvetovanje o zadevah, tičočih se dušnega pastirstva in vzgoje slovenskih naseljencev v Ameriki; in sicer : kako pomagati ustanoviti župnije v slovenskih naselbinah, kjer nimajo slovenskega duhovnika; kako preskrbeti slovenskih duhovnikov, oziroma bogoslovcev ali študentov za škofije, kjer bivajo naši rojaki v večjem številu; kako preskrbeti misijonarjev, ki bi dajali misijone na slovenskih župnijah in zlasti na onih naselbinah, kjer ni slovenskih duhovnikov; kako preskrbeti slovenskih šolskih sester za slovenske šole; kako skrbeti za izdajanje slovenskih učnih knjig in razširjenje katoliškega časopisja; kako pomagati novodošlim naseljencem, da ne bodo trpeli škode v gmotnem in duševnem oziru itd. Shod se je vršil v dvorani cerkvene občine sv. Frančiška Saleškega, kjer je župnikoval novi naš slovenski škof v Ameriki J. N. Stariha.

Občeslovanski časnikarski shod l. 1903 se vrši v Plznu, menda o Veliki noči. Plzen je odlično slovansko mesto. Pretečeni teden so sicer tam Nemci skušali pri volitvah prodreti do mestnega zbora, a so sramotno pogoreli. Shod obeta biti sijajen.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 15. do konca oktobra poslali prispevke p. n. gospoda in društva : Upravištvu „Slov. Nar.“ 115 60 K, uredništvo „Slovenca“ 31 41 K, poštni ravnatelj M. Sorli ob ugodni rešitvi pravične zadeve 50 K, kaplan Fr. Gomilšek pri Sv. Lenuartu v Slov. goricah nabranih 8 K, poručnica za Rožek 27 50 K, prof. dr. Fr. Hrašič v Ljubljani „narodno gospodarstvo pri šolskih zvezkih“ 2 K, podružnica za Velikovec in okolico 25 70 K, tovarnar Iv. Jebačin od kave 200 K. — Družba je imela meseca oktobra 1280 98 K dohodkov in 4885 54 K stroškov; vsi letošnji izdatki (do 1. novembra) pa presegajo prejemke za 1831 99 K.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Skrivnosten čin. — Te dni je prišel v Lvon neki ruski dijak. Nastanil se je v nekem hotelu. Pravil je tam, da je medicinec in da študira na dunajski univerzi. Seznanil se je kmalu z raznimi Poljaki. Med drugimi ga obišče v hotelu tudi poljski pisatelj Jodko Markiewicz. Kar

zadoni iz sobe strel. Ko prihiteli v sobo služabniki, zagledali so Markiewicza ležečega na tleh vsega v krvi. Djak je rekel, da se je Markiewicz, igrajoč se z revolverjem, sam ustrelil. Nezvestnega pisatelja so prenesli v bolnišnico. Čudno bi bilo, da bi ruski dijak študiral na Dunaju, ko ne zna niti besedice nemške.

Listneca vpravištvu. — Č. g. N. N. iz V. Vaš račun do konca leta 6 K.

Narodno gospodarstvo.

Snet v pšeničnem zrnju, kako ga odpraviti?

Gotovo resničen pogovor je, da „pod solncem ni ničesar, kar bi ne imelo sence.“ To pomenja namreč, da nobena stvar na svetu ni brez pogojev, nasprotno še raje se v lepo reč kaj vrtje, kar ne dopade nam, saj čim lepši je sad, tembolj ga nadlegujejo ose. Našelo bi se lahko veliko primerov, kakor o vinski trti, tako o sadnem drevju, živinoreji, poljedelskih, kakor sploh vseh gospodarskih pridelkih. Vendar ker bi to trajalo predolgo, naj se omejim tukaj le na jednega sovražnika, kateri žuga kar ugonobiti po nekod pridelovanje pšenice, ta je namreč snet.

To bolezen povzroča neka gliva, katera se v podobi prahu zarije v klas in zrna pšenice, kjer spridi za moko namenjeni plod v črn smrdljiv prah. Ta se potem razširja v semenu na klasovju in menda tudi po zimi v shrambi, da je kmalu vse zrnje obdano od njega, še bolj pa setev. Kajti zrano in gotovo je, da od snedljivega semena se nam ni nadejati srednje, še manj pa dobre letine, kajti snet se v času rasti semena strašno zopet razmnoži.

Kako temu pomagati? Najkrajša pot bi bila, da bi se čisto seme od drugod naročilo, katero bi se vsejalo v zemljo, kjer že več let ni bila vsejana pšenica. Ali kdor pozna razmere ubogega kmeta, ve, da mu ni lahko kadarsibodi menjati pridelke, ker to — precej stane! Ako more drugače ukreniti, zavije jo, samo da se debelih stroškov izogne.

Treba toraj misliti na to, da se sovražnik zatve, kar pa pri snetu ni lahko. Vendar skrben kmet stori vsaj, kolikor premore, in temu podamo tukaj nekoliko nasvetov.

Prvič pogledimo tu neki prah, ki se v lekarnah dobi pod imenom : N. Dupuy-jev prah zoper snet v pšenici. O rabi tega služi sledeči navod : Na 100 kg (125 l) semena se vzame zavojček tega prahu, (kateri se nahaja trd v gruči), ter se dene v leseno ali lončeno posodo, nanj naj se pa ulije $\frac{4}{2}$ mrzle vode in tako pusti stati vsaj 24 ur, da se je gruča prahu dobro raztopila. Sedaj se v pripravljeno posodo, najboljša je kad za to, vsuje nekaj pšenice, na kar se ta poškropi s tekočino in dobro pomeša. Nato se vsuje spet nekaj pšenice, zopet poškropi in meša, dokler ni vse zrnje v kadi. Kad naj bo nizka, kajti zrnje se mora v kadi pustiti vsaj 24 ur, med tem pa se pogosto pomeša, — kar se najlaže stori s kakšno lopato, — tako, da postane vsako zrnje vlažno od te tekočine. Nato se seme lahko naseje, če pa to vsled slabega vremena ni takoj mogoče, naj se seme nasuje v žaklje, kjer lahko teden dni počaka na setev. Naslov za ta prah je : N. Dupuy, Wien, VI. Windmühlgasse 33.

Sedaj pa pogledimo še nekatera domača sredstva proti snetu. Po nekod hvalijo za to najbolj živo apno. To se kot prah zdrobljeno meša z zrnjem pred sejanjem ter se premešano seme pusti nekaj časa stati v posodi. Drugi spet rabijo mesto apna pepel in ga enako primešavajo med zrnje. Ako je jedno ali drugo teh sredstev med zrnjem dobro premešano, naj se seje, in ko seme obdano od prahu pade na vlažno zemljo, se nekako omije v lugu, katerega napravi apno ali pepel. In prav ta lug, tako se sodi, je zdravilo, katero zamori snet in njega zalego.

Pozabiti pa ne smemo, da vsa ta sredstva veljajo še le potem, kadar smo prej seme z vevnico, ali če je mogoče na vevniku že precej očistili one nesnage. Včasih je namreč pšenica tako snedljiva, da je kar pol semena za nič, s katerim se seveda ne da čudežev delati. V takih okoliščinah svetujem še jeden pomoček. Pšenica naj se pere, kakor za v mlin, in k vsakemu vedru se pridene pest živega apna, katero napravi majhen lug. Ob enem pa se lahko po vrhu vode plavajoče smeti od snetu posnamejo in sicer takoj, ko se zrnje v vodo vsuje, kajti takrat suhe snedljive smeti plavajo po vrhu vode. Kadar se pa namočijo, padejo na dno posode k zrnju in jih ni moči več razločiti.

To so nekateri nasveti, kako naj bi se naš kmet izmed mnogih sovražnikov kmetijskih pridelkov branil vsaj jednega, škodljivega snetu. Pohorski.

Razpis dražbe.

Dne 24. novembra 1902 od 11. do 12. ure predpoludne se bo vršila javna dražba v obč. uradu v Stan-
držu za zgradbo podpor-
nega zidu pri okrajni cesti
v St. Andrežu.

Vse delo znaša 2840 K
25 v.

Samo pismene ponudbe sprejema županstvo s ko-
lekom 1 K in 5% priložene
varščine do dne 24 t. m.
do 12. ure predpoludne.

Natančnejši pogoji se
lahko poizvejo pri gosp. žu-
panu in cestnemu odbor-
niku v St. Andrežu.

Cestni odbor za gorško okolico.
V Podgori dne 12. novembra 1902.

Načelnik:

Klančič.

Podpisani priporoča slavnemu ob-
činstvu v Gorici in na deželi svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, raz-
lične moke iz Majdičevega mlinu v Kranju,
nadalje ima tudi raznovrstne pijače na
primer: francoski Cognac, pristni
kranjski brinjevec, domači tropinovec,
fini rum, različna vina, goršice (Senf.)
Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove
užigalice. — V zalogi se dobé tudi te-
stenine trdke Žnideršič & Valenčič v
Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko
spadajoče blago. — Postrežba točna in
po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semenški ulici h. štv. 1.
(v lastni hiši.)

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela in črna vina
iz vipavskih, furlanskih,
briskih, dal-
matinskih in
istarskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po želez-
nici na vse kraje avstro-egrske monarhije v
sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja
tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Zahvala.

Z ozirom na strašansko katastrofo,
katera se je dogodila v noči od 23 na
24. oktobra t. l., ko je nastal požar v
hiši šte. 115, katero je popolnoma uničil
ter vsled neznosne burje zgorelo je tudi
meni tretjina mojega poslopija h. št. 116
— se prav lepo zahvaljujem slavn. c.
kr. priv. vzajemni zavarovalni banki proti
požaru v Gradcu, ker mi je vso cenjeno
škodo do zadnjega vinarja popolnoma
v najkrajšem času izplačala — za kar
je s tem p. n. občinstvu toplo priporočam.

V Prvačini 8. nov. 1902.

Vinko Gregorič.

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7

v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,
izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške
po meri, bodisi fine ali pa
priproste.

Priporočata se svojim rojakom
v Gorici in na deželi, posebno pa
č. duhovščini in učencem srednjih
in ljudskih šol za obilna naročila.

Za vsakega nekaj!!

dobi se v zalogi trdke

I. Zornik, — Gorica

Gosposka ulica št. 7,

prva in edina slovenska trgovina
za modno blago.

Najboljše, največje in najcenejše
skladišče vsakovrstnega perila, sraje za
hribolazce in kolesarje vsake velikosti,
jopice za telovadce, krasnih kravat v
vsakem slogu, nogavic, rokavic, životni-
kov (modercev), solčnikov, pihalk, de-
žnikov, blusen, spodnjih kril, divnih okras-
kov za obleke, svil za obleke in bluse,
vseh potrebščin za vezenje.

Priporočevalno najbolje kupova-
lišče za g. šivilje in krojače.

Naročila za izdelovanje perila (za
gospode), in modercev po vsakej meri in
zahtevi izvršujejo se točno.

Pisarniške in šolske potrebščine,

raznovrstni papirnati stvori

po najnižjih konkurenčnih cenah:

Molitvene knjige . . . od — 24 v navgor
Žepni nožiči — 50 " "
Mošnički za denar . . . — 20 " "
Tobačnice in smodčnice . . — 80 " "
Zavitki, kuverte 100 . . — 50 " "
Papir: pisemski 100 pol . . — 60 " "
" uraden bel 1000 pol . . 6 — " "
" za maslo ovijati kilo . . 140 " "
" za cigarete 100 snop . . 220 " "
Posetnice s tiskom 100 . . 120 " "
Tiskovine za duhovnije in županijske po
ceni "Narodne tiskarne" v Gorici. —
P. s. Za povoljno postrežbo treba
v naročilu navesti približno ceno. l. t. d.

V Gorici G. LIKAR,

sredi Semenške ulice proti Placuti 10.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Čebelno-voščene sveče

kilg. po 4-90 K

Za pristnost
jamčim z 2000 K

Priporočam se prečastiti duhovščini, slavnemu p. n. občinstvu. Sveče za po-
grebe po zelo nizki ceni. Velika zaloga médu pitaneč in navadni po zelo
nizki ceni. Z odličnim spoštovanjem

J. KOPAČ,

svečar v Gorici, ulica sv. Antona.

Peter Drašček,

trgovec jedilnega blaga v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Priporoča se p. n. občin-
stvu v Gorici in z dežele.
Prodaja kavino primeso,
sladkor, milo, slanino, riž,
maslo surovo in kuhano,
olje, moko iz Majdičevih
mlinov in vse jestvine.

Zaloga žveplenk
sv. Ciril in Metod.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev v Gorici
Stolna ulica št. 2.

Prodaja
stroje tudi
na teden-
ske ali
mesečne
obroke.
Stroji so
iz prvih
tovarn ter
najboljše,
kakovosti
Priporoča
se slav.
občinstvu.

Največja trgovina krojnega blaga

„Krojaška zadruga“

Gorica, Gosposka ulica št. 7

Priporoča se v to stroko spadajoče kakovosti blaga za bližajočo se
letno dobo, kakor: volne, perkal, satin, batist, zephir svile, svile za prati,
Voille de Lanie, Tennis, Oxford, piqué luknjasti. Moška sukna po vsaki
ceni v veliki izbiri. Nadalje ima bogato zalogo preprog, pregrinjaj, zaves,
blaga za mobilje, platna, Chiffona, ruskega platna, Knippičevega platna,
hlačevine, volnenih odev, koptrov, sraje, bombaževin, žepnih rut itd.

Gospode opozarja na izborna perila, katero se razprodaja 15%
pod ceno, dokler je še zaloga.

Pod perilo spada sledeče: bele srajce z barvanimi opsniki ovrtniki,
zapestnice, nogavice, srajce za hribolazce itd.

== Vse po najnižjih in stalnih cenah! ==

Na željo se razpošiljajo uzorci poštne prosti.

TISKA:

- brošure * * *
- * * * diplome
- trgovske račune
- cenike * * *
- vabila na karton
- * * * in na papir
- s. rejemnice * *
- * * * za društva
- pisma in zavitke
- s firmo * * *
- * * * etikete
- za vsakoršno * *
- * * * porabo
- plakate * * *
- v raznih barvah
- * * * in velikosti
- i. t. d.

„Narodna Tiskarna“

* * * v Gorici, ulica Vetturini št. 9 * * *

je preskrbljena z povsem novimi črkami,
okrasimi in finim papirjem, ter more pre-
vzeti vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela
z zagotovilom točne in strokovno pravilne izvr-
šitve v moderni in okusni obliki po tako nizkih
cenah, da se ne boji nikake konkurence

V zalogi ima vse tiskovine za duhovnije, županstva in
druge urade na močnem papirju, ter na prodaj ima
knjige: Ilijado, Tri igre, za slovensko mladino in Zgodovino
* * * * * tolminske šole * * * * *

TISKA:

„GORICO“

kl izhaja dvakrat na teden
v dveh izdajah, ter stane
na leto 8 K, pol leta 4 K
četrt leta 2 K

TISKA:

„PR. LIST“

kl izhaja vsak četrtek ter
stane na leto 4 K, pol leta
2 K, za manj premožne
celo leto 3 K

TISKA:

- * * * pobotnice
- računske sklepe
- * lične tiskovine
- za industrijo * *
- * * * trgovino
- in obrt * * *
- * * * posetnice
- razne velikosti *
- * * * in oblike
- z zavitki * * *
- * * * zaročnice
- in poročnice *
- * * v elegantnih
- skatljah * * *
- ter osmrtnice v
- * raznih oblikah
- i. t. d.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tabakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nanskih ulicah po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petstvih in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Notranji politični položaj.

Že mesec dni je naš državni zbor skupaj, ne da bi bil prišel do prve točke dnevnega reda, ne da bi dal najmanjši dokaz, da ima res resno voljo pozitivno delovati. Glavni točki, o katerih bi imela naša poslanska zbornica sklepati, namreč državni proračun za l. 1903 in pa vojaška predloga, se dosedaj v naši poslanski zbornici niti dotaknili nista. Kot težka mora na delovanju našega državnega zbora leži namreč že desetletja nerešeno češko nemško jezikovno vprašanje, vprašanje, ki je strmoglavilo že celo vrsto raznih ministerstev. To pa zato, ker so ta ministerstva deloma z okorno roko se poprijela rešitve tega vprašanja, deloma pa si mislila, da se da državni stroj spraviti v tir tudi mimo rešitve nemško-českega jezikovnega vprašanja. Le dr. Körberju se je posrečilo spraviti pod krov nekoliko važnejših postav in pa letošnji državni proračun ter odstraniti iz državnega zbora obstrukcijo. Čeravno ne prav lahko, pa tudi ne posebno težko se je dr. Körberju zaradi tega posrečila njegova namera, ker so bile njegove investicijske predloge, ki so obetale, bodisi z ozirom na gradbo novih železnic, kakor tudi na gradbo kanalov, posebno v čeških deželah prevelike koristi za dotične dežele, kakor da bi se mogli zastopniki teh dežel postaviti izvedbi teh predlog po robu, ne da bi vzbudili med svojimi volilci opravičene nejevolje, to pa tim bolj, ker je dr. Körber češkim zastopnikom obljubil, da se hoče njegova vlada koj po rešitvi teh predlog posvetiti z vso resnostjo rešitvi nemško-českega jezikovnega vprašanja ter poravnati krivice, katere so Čehom prizadeli njegovi predniki, posebno kar se tiče notranjega uradnega jezika na Češkem. Kot rečeno z investicijskimi predlogi tako velikanskega gospodarskega pomena in pa z obvezno obljubo do Čehov ni bilo pač posebno težko pripraviti naš parlament do tega, da je lansko leto pravilno deloval ter rešil državni proračun ustavnim potom, kar se poprej že leta in leta ni zgodilo.

LISTEK.

Hajduk Slavčo.

Bolgarski: Ivan Vazov.
(Dalje.)

Jedva so bile izpele zadnjo vrsto pesmi, kar se struse vse »horo« ter preplaši. Nastal je neki nemir. Vsi vpro oči na neko mesto v sredi kola, kjer se je mahoma pokazalo sedem ali osem novih plesalcev. Bili so straniki (ljudje od drugje).

Med njimi se je zlasti odlikoval neki velikan, ž njim pa se je družil golbradec.

»Slavčo!« zašumel mahoma po zboru.

»Volkana!« zašepetajo si.

»Slavčeva četa je tu!« so klicali.

Iz početka se je ustavilo »horo« ali ni se pretrgalo. Niti eden mož, niti eno dekle se ni osmelilo prvo ga pretrgati.

Ali to iznenadenje je trajalo le trenutek. Kmalu se je zopet zazibalo »horo« in pesem se zvenela dalje celo do onega krvavega razvozlaja.

K dekljčjim glasom se je pridružil še silni glas Volkane; ta se je odločil od vseh drugih ter jih preplaševal.

In kolo se je gibalo dalje, vedno

Ali obljuba dela dolg. In da je temu tako, prepričal se je najbolj v teh dneh dr. Körber, a prepričali smo se tudi mi, ko vidimo, da ravno ta Čehom po dr. Körberju dana obljuba, katere pa ni izpolnil, je tisti dolg, kateri se mora poravnati, ako se hoče, da se bode po sedanjih ustavi nadalje gibal naš državno-zborski voz. Še predno se je sklical zadnjič državni zbor, so Čehi dali na raznih javnih shodih vladi razumeti, da je prvi pogoj, ki je v stanu omogočiti redno državnozbornsko delovanje, likvidacija onega dolga, katerega je dr. Körber pri njih napravil. Pri vseh teh javnih shodih so Čehi povedali vladi, da bodo z vsemi postavnimi sredstvi ovirali državnozbornsko delovanje, ako jim dr. Körber ne izpolni danih obljub, glede notranjega uradnega jezika na Češkem.

Da pa niso bile češke izjave zgolj žuganje, priča nam državnozbornski položaj, priča nam to poslanska zbornica, ki se nam zdi prava pravcata muha v močniku, ki se kobaca in kobaca, ne da bi se mogla le za malo zganiti z mesta. Dr. Körber si je bil sicer svest svojega dolga do Čehov, je v prvi seji sedanjega državnozbornskega zasedanja Čehom tudi rekel, kako da jim misli poplačati svoj dolg, ali to, kar je dr. Körber Čehom ponujal, niso bile niti obresti onega, kar jim je lani obljubil. Da je pa vsled take ponudbe vzbudil dr. Körber med Čehi še večjo ogorčenost, je pač samo ob sebi umevno. Dočim so se Čehi pred to Körberjevo izjavo večkrat ž njim pogovarjali in dogovarjali, opustili so po tej njegovi izjavi ž njim vsako dotiko. Ker so pa Čehi jeden najvažnejših državnozbornskih činiteljev in so tudi v stanu onemogočiti vsako državnozbornsko delovanje, skušal je dr. Körber v svoji drugi izjavi, katero je podal poprejšnji teden v poslanski zbornici, Čehom nekoliko pomiriti, rekoč, da saj ni, da bi moralo pri tem ostati, kar je Čehom prvokrat obljubil, marveč da se da ž njim celo »gljhati.« Pa tudi ta izjava ni Čehov zadovoljila, češ da so oni že do vrh glave siti lepih besed in praznih obljub dr. Körberjevih ter da niti za las ne spremené svoje taktike

Vsi vaščani so bili nekako očarani, in vpirali so pogled na čudovito četo. Niso se mogli dovolj načuditi, kako junški, resen, oster in divji pogled je kazala Volkana v svojej moški obleki; bila je vsa spremenjena zaradi dolgega jatagana s slonokoščenim ročem in dveh samokresov, ki jih je nosila za pasom.

»Kako jej to pristojta!« rekle so vaščani.

Kaj pa še le dekleta? kaj žene? V tem trenutku je ni bilo nobene, da bi jej ne bila skrivši zavidna in da bi si ne bile želele njenega mesta.

Horo se je končalo; kajti vsi plesalci so bili utrujeni.

Tedaj pa obkolijo Slavča in Volkano. Okrog čete je nastal zid vaščanov, ki so stiskali — kakor za stavo — junakom roke ter jih pozdravljali. Kmalu so prinesli še vino v posodah, hajduki so si nazdravljali z vaščani, pa se pobratili in tako je zavladata med njimi neizrečena radost.

Ta hip so pozabili na nevarnost in se udajali prirojeni nepresiljeni bratovski radosti, ter jo kazali brez vseh obzirov in strahu.

dokler dr. Körber ne stopi na dan z dejanji. Torej cel mesec dni je pošel, ne da bi poslanska zbornica vsaj jedne točke rednega dnevnega reda se lotila. To pa vse zato, ker tega Čehi ne pusté, dokler jim dr. Körber ne poplača storjenega dolga, dokler jim namreč ne izpolni danih obljub. Nastaja torej vprašanje, ali dr. Körber ne more in ne sme Čehom izpolniti obljub, ker mu to storiti branijo Nemci, ki bi potem zamenjali ulogo s Čehi, nastopivši oni namesto Čehov pot obstrukcije, ali pa dr. Körber tega storiti noče? To slednje je manj verjetno in je torej le prvo pravo.

Vedno in vedno torej stara pesem. Ako se ne da Čehom tega kar jim gre po božji in človeški postavi, dobrim potom, potem si hočejo to izvajevati sami in po vsaki ceni, torej tudi z obstrukcijo. Ako se pa hoče Čehom ugoditi, pa nastopijo Nemci, ki mislijo, da so opravičeni kratiiti drugim pravice ter da so na svetu zato, da gospodujejo, drugi pa da jim hlapčjujejo. Potem pravimo, nastopijo Nemci istotako nasilno za krivico, kakor nastopajo Čehi za pravico. In to je torej naš sedanji notranji politični položaj, ki je skrajno kritičen in ki zavira vsako plodonosno delovanje v našem državnem zboru in ki brani, da ne pride do rešitve toliko in toliko prevažnih gospodarskih vprašanj vsled česar trpé neizmerno škodo prebivalci cele naše države. Da je pa skrajni čas storiti konec takemu položaju, nam bode pač vsakdo pri-trdil. Le povedati kako, pa ni tako lahko, kakor bi človek mislil. Sicer nemogoče pa tudi ni. Ako bi imela naša vlada resno voljo zlomiti nemško trmo, na razpolaganje bi jej bila razna sredstva. Naj omenimo le jedno samo takih sredstev, namreč splošno volilno pravico. Pa pustimo to. Namen naš je bil naslikati našim čitateljem notranji politični položaj, kakoršen imamo do danes pred seboj. Predno končamo, štejemo si pa v svojo časnikarsko dolžnost, da navedemo na tem mestu nekaj časnikarskih ugibanj, kako da si mislijo pomagati poklicani činitelji iz sedanje politične zagate. Nekateri mislijo, da bode vlada najbrže v

opiti, ne toliko vina, — ženske vino niti pile niso — ampak neke detinske nerazumljive, neskrbne radosti radi tega nepričakovane in objednem nevarnega svidenja. Nihče ni pomislil na možno prevaro ali ovadbo in izdajo Turkom, sploh na to: da bi se moglo zgoditi kaj enakega. Zdelo se je, da jim je izginila z odhodom renegata Neda iz vasi vsa slaba misel, vsak nečeden namen. Ko je bil izginil Nedo — je bilo uničeno s tem tudi vse zlo. . . .

Saj druge krate so jih vezali, pa priganjali in trapili kar brez vsega, če tudi niso bili nič krivi, da, niti videli niso Slavča. . . . Kdo pa jih je šel tako tožit in obrekovat uradu, če ne Nedo? Drug bi se pač ne bil ponudil v to.

Torej so imeli vaščani zdaj polno povoda, da se niso bali izdaje, in udajali so se brezskrbno svojemu navdušenju.

Le rodbina Nedova je obupovala.

Naposled reče Slavčo:

»Premili bratje in sestre! Zapeli ste lepo pesen, ko ste pevali o junakih — ali nekaj vam moram opomniti: da ta pesen ne govori popolnoma resnice.«

Ča laža, tedaj ne govori nam

najkrajšem času zaključila državnozbornsko zasedanje, da potom § 14. uzakoni zakonsko vojaško predlogo in da še jedenkrat poskusi doseči med tem časom spravo med Čehi in Nemci. Drugi pravijo, da misli vlada Čehom s privoljenjem Nemcev ugoditi gledé notranjega uradnega jezika na Češkem pod pogojem, da privolé Čehi v neko novo razdelitev Češke po okrožjih in okrajih. Nekateri spet govoré o neki koalaciji Nemcev, Poljakov in Čehov in o sestavi novega ministerstva v tem smislu. Včeraj pa smo čitali v nekem listu, da se izdeluje novi opravilnik za državni zbor, vsled katerega bi bila vsaka obstrukcija nemogoča. Ta opravilnik, ki bi se morai najbrže uktroirati, da ima namen onemogočiti v prvi vrsti nemško obstrukcijo v državnem zboru, da bi potem vlada mogla Čehom dati njih pravice tudi brez privoljenja Nemcev. To so, kakor rečeno, ugibanja in nikdo ne more reči, koliko resnične podlage imajo take vesti. Jedno je pa gotovo in to je, da tako ne sme več dalje iti pri nas v Avstriji, ako nočemo spraviti države do propada, in da dan, ko se bodo morali poklicani činitelji odločiti na jedno ali drugo stran, ne more biti daleč.

Dopisi.

Kronberg, dne 16. novembra 1902.

„Soča“ je v 113. šte. svojega lista dne 31. oktobra t. l. objavila notico pod zglavjem „Pouk v krščanskem nauku na Ajševici“, v kateri mrgoli naprednjaških laži.

K sklepu me pozivlja na odgovor. Na ta duševni plod obžalovanja vredne strasti ajševške deteljice sem se odzval s stvarnim popravkom, katerega pa mi je pravico- in resnicoljubna „Soča“ v koš vrgla.

Da pa svet zve, s kakimi lažmi da si hočejo nekateri ljudje ohladiti svojo jezo nad neljubimi jim osebami dovolite, prosim, malo prostorčka v Vašem cenjenem listu za v koš vrženi popravek, ki se tako le glasi:

„Sklicujoč se na paragraf 19. tiskov.

„Da, da, ko ste nas posetili, tedaj povejte nam resnico,“ priganjali so možje Jaz vam povem to — oglasi se Volkana. „Jaz nisem vojvoda, nego Slavčo!“ —

Dekleta se pogledajo zavzeta; če ni bila Volkana vojvoda, potem je konec pesni! To jih je zelo užalilo.

„Ali vendar ne zavržemo pesmi!“ vzkliknejo naposled dekleta odločno in potrldijo svoj odlok z veselim šumnim smehom.

„Pesem je vendar lepa!“ omenijo druge.

„Ne, pravim, da jo zavržite“ — po-prime Slavčo besedo — „samo proti koncu jo popravite.“

„Kako? kako pa?“

„Tam, kjer pravite o Nedu, da je bil umorjen...“

„Kaj pa, ali je morda bil obešen?“

— vmeša se v govor nekaj neučakljivih.

„Niti obešen ni bil...“

„Tedaj ste ga vrgli v Brezno.“

„Tudi ne...“

„Zastran nas — naj bi bil tudi počil, tega nam ni treba vedeti!“ — vzkliknejo drugi.

„Nedo je živ!“ reče Slavčo.

Ta beseda so delovali naprjetno

zakona, zahtevam z ozirom na notico, objavljeno pod zglavljen „Pouk v krščanskem nauku na Ajševici“ v 113. številu dne 31. oktobra 1902 Vašega lista, da sprejmete v zakonitem roku na istem mestu in z istimi črkami nastopni svari ni popravek:

Ni res, da se je krščanski nauk poprej poučeval v petek in soboto dopoldne; res pa je, da se je poučeval vsak torki in petek.

Ni res, da se je sedaj odredilo, da se ima poučevati jedna skupina zjutraj, druga popoldne, ker se je pokazalo, da je tako edino prav; res pa je, da je slavni c. kr. mestni šolski svet to odredil z odlokom z dne 23. februarja 1900 št. 370. in da se je v klub temu poučevalo do sedaj le dopoldne, ker se je pokazalo, da ni drugače mogoče.

Ni res, da so ljudje radi tega razburjeni; res pa je, da so zelo nevoljni, ker je gospod učitelj prepovedal otrokom nižje skupine priti v šolo pred eno uro popoldne, in ker je ob dnevnih pouka krščanskega nauka odredil nadaljevalni tečaj od 3 do 5 popoldne, tako da morajo otroci delati 4 poti in se vračati domov po noči.

Ni res, da dobivam za pouk 400 kron; res pa je, da dobivam nagrado.

Ni res, da ako je kaj slabše vreme, me ni ne blizu ne poleg; res pa je da pridem v vsakem vremenu, če nisem drugače zadržan.

V Kronbergu, dne 8. novem. 1902.

A. P.

„Soča“ me nazivlje starega prijatelja; zakaj in od kedar, pa zamolči. Ha! odloženo še ni pozabljeno! Tudi me zafrkuje, ker ustanavljam bratovščine. Takih gotovo ne kakor so nekoč, pri katerih se rabi fotografski aparat; capito!

A. P.

Politični pregled.

Državni zbor.

V petek je razpravljala poslanska zbornica o nujnih predlogih poslanca Gessmanna in Pernerstorferja v zadevi dogodkov pri volitvi v Favoriten. Tudi ta dan so bile galerije prenapolnjene poslušalcev, ki so pričakovali burnih nastopov med socijalnimi demokrati in krščanskimi socijanci. A varali so se. Seja je bila jako mirna, kajti socijalni demokratje so spremljali Gessmannovo izvajanja le z ironičnim smehom in istotako so pustili krščanski socijanci Pernerstorferja v miru, da govori, kar hoče. Razprava se je ta dan zaključila. V torek govorita o tej zadevi le glavna govornika dr. Pattai in Schuhmeier.

Pomen zmage kršč. socijalcev pri deželnozborskih volitvah na Niževavstrijskem.

No, Nižja Avstrijska z Dunajem je ravno pokazala, kaj se more storiti z resno voljo in energičnim delom, — to je pokazala pri zadnjih deželnozborskih volitvah. Vkljub združenim silam nemških

nacionalcev s socijalnimi demokrati zmagali so krščanski socijanci na celi črti in Dunaj in niževavstrijski deželni zbor je danes popolnoma v rokah mož, ki prisegajo na staro avstrijsko geslo „Vse za vero, dom, cesarja!“

Ta zmaga Niževavstrijske je pomembna v več ko jednomu oziru. Vsi živijo, ki so prisegli pogin veriti in državi, so se združili, da bi prodrli proti cesarju in Avstriji zvestim volilecem. A njih trud je bil zastoni, kajti borili so se s podlimi sredstvi zapeljevanja in podkupovanja in pa z ono obrabljeno frazo o „klerikalizmu“, ki postaja že smešna pri vseh treznomiselnih ljudeh. Brez tehtnih razlogov in močnih idej pa danes ni prav mogoče zmagovati, ker je prosvitljenost prodrla tudi že v zadnjo kmečko kočjo.

Na Niževavstrijskem je zmagala pravična stvar krščanske ideje, — katera zadobiva po celi državi čedalje močnejše temelje. Zaradi te ideje se moramo tudi veseliti zmage krščanskih socijalcev na Dunaju in Niževavstrijskem, ker jedino od te ideje je pričakovati zatiranam narodom v državi konečne rešitve izpod jarma krivice. Mi se te zmage tembolj veselimo, ker se je v krščansko socijalni organizaciji na Niževavstrijskem jelo jasnosti, t. j. ker so se izločili iz organizacije nekateri nestalni življi, ki so šli v tabor nemških nacionalcev, življi torej, kateri so bili v kvar ne le stranki sami, marveč tudi vsemu pravičnemu delu v državi.

Da je baš ta proces izčiščenja v kršč. soc. organizaciji Nižje Avstrijske omogočil tako presenetljivo zmago, to pa so najbolj pokazali besni napadi nemških nacionalcev in židovskih soc. demokratov v torkovi seji drž. zbora, — prav ti napadi so bili najbolj dokaz, za to, da se je v marsičem obrnilo na bolje, kar utegne postati odločilno za srečnejšo bodočnost naroda in države.

Bolgarska ministerska kriza.

Bolgarski knez Ferdinand je naročil Danevu, da sestavi novo ministerstvo.

Nemški cesar v Londonu.

Dne 10. t. m. je prišel nemški cesar Viljem na obisk svojega strijca kralja Edvarda v London. Sprejem cesarjev je bil baje prisen. Vlada sta se poljubila, cesar je poljubil tudi princa Waleškega prav pristočno.

Nekoliko drugače pa „poljublja“ nemškega cesarja — angleško časopisje. Večina njih se izraža jako mrzlo o obisku nemškega cesarja ter mu daje sebičen političen pomen. Nemškemu cesarju se očita, da je prišel v London — delat združbo mej Anglijo in Rusijo, ker baje ni po polit. intencijah cesarjevih, da še med Anglijo in Rusijo ni prišlo do resnega konflikta. „Times“ kar naravnost svari pred nemškim zavezništvom, konservativni „Standard“ pa prorokuje osamljenost Nemčije v nedalnem času in pravi, da bo Nemčija s svojo škodoželjno politiko sama zakrivila, ako si bo Anglija polskala zanesljivejših zaveznikov. Samo židovski „Daily Telegraph“ svetuje, naj bi se obe državi vzajemno prizadevali, da se odstrani med njima vsako nesoglasje; a „Daily News“ pravi, da z Nemčijo nobena država ne more živeti v trajnem prijateljstvu, ker Nemčija tudi svoje najboljše prijatelje le izkorišča. —

„Ali ni to Nedova žena?“ vpraša.

„Je, Nedovka je!“

„Zaženite jo nazaj!“ zavpijejo vaščani.

„Gotovo ni prišla z dobrim namenom, ali ne vidite, kako je izbuljila oči?“ — kričali.

„Čemu lažiš sem, ženska?“

„Nazaj!“ kričal je drug.

„Slavčo, Slavčo, pusti me!“ prosila je Nedovka ter obupno rinila proti onim ki so jo pehali strani.

Slavčo mahne z roko in to je storila tudi Volkana.

„Naj le pride!“ — rekla sta.

Na to povelje se odmakne trdna vrzel ljudi in pusti ženo v sredo.

Bila je res Nedova žena.

„No, kaj bi pa rada, žena?“ — vpraša jo Slavčo ostro.

„Lejte, kako je ponižana in potrta ali to jej ne bo pomagalo!“ sodili so nekateri zlobno.

„Naj le plaka, saj je toliko ljudi plakalo zaradi njenega moža. Bog jej je to stokratno povrnil.“

Ali kmalu je zavlada tihota.

Nedovka, še mlada ali strašno blede žena s strgano ruto na glavi in objokanim obličjem, je prišla eo Slavča. Tu se je vrgla na tla ter ni objela kolena.

Boljšega sprejema nemški cesar res ne bi mogel najti nego so mu ga pripravili ti angleški listi.

Atentat na belgijskega kralja.

V soboto se je darovala v Bruselju maša zadušnica po ranjki kraljici. Te maše se je udeležil kralj z družino in z drugimi dvornimi dostojanstveniki. Po končani službi božji se je peljal kralj, njegova družina in dvorni dostojanstveniki v tih kočijah domov. Kar ustrelil nekdo trikrat iz revolverja na kočije. Jedna krogla je razbila šipo tretje kočije, v kateri se je peljal veliki dvorni maršal grof Oultremont, ter odletela mimo grofovega obraza, ne da bi ga ranila. Kralj se je peljal s Flanderskim grofom in z njegovim sinom v prvi kočiji, v drugi pa sta sedeli Flanderska grofica in pa kneginja Elizabeta. Napadalec je nameril na drugo kočijo, v kateri se je ob drugih slovesnih prilikah navadno vozil kralj. Ker so pa konji začeli teči ravno takrat, ko je napadalec meril, zgodilo se je da je priletela krogla v tretjo kočijo, mesto v drugo. Napadalec so nazvoči policaji koj prijeli ter ga odpeljali na policijo, posadivši ga v neki voz. Združeni sili policije in vojaštva se je komaj posrečilo ubraniti, da ni razkačena množica ljudstva, ki je neprestano upila: Živio kralj in smrt napadalec, napadalec na lice mesta umorila. Voz, v katerem so napadalec prepelali na policijo, je bil ves preboden in porezan. Napadalec se imenuje Gennaro Rubino je 43 let star in je Italijan. Prišel je baje iz Londona v Bruselj nalašč zato, da bi ubil kralja. Po poklicu je Rubino knigovodja. Pri preslišanju je izpovedal, da je anarhist. Hotel je streljati na kralja že v cerkvi, ali ker se je bal, da ne bi zadel mesto kralja kakega vojaka, je to nameril v cerkvi opustil. Ko so ga vprašali, ali ima še kakega tovariša, je rekel, da je bil sam. Drugi so potrdili, da so ga malo pred napadom videli v družbi z nekim drugim človekom. To mnenje se potrjuje tudi s tem, da niso mogli najti revolverja, s katerim je streljal, ter da je revolver pobral najbrže njegov spremljevalec ter z njim pobegnil.

Napadalec Rubino je služil svoj čas, v italijanski vojaški službi. Bil je tam narednik. Ali kmalu je postal hud nasprotnik vojaštva ter je začel pisati ostre članke proti militarizmu. Vsled tega in vsled drugih insubordinacij je bil obsojen na 5 let vojaške ječe. Vsled pomiloščenja bil je v ječi samo tri leta. Ker je pa dobil v ječi neko očesno bolezen, so ga odpustili od vojakov. Prišel je domov k očetu in k sestram učiteljcem. Doma v Bitontu, se je poročil z neko učiteljico, ki je izhajala iz neke blazne družine in je bila vsled tega sama na pol blazna. Rubino jo kmalu zapusti in se poda v Milan, kjer najde službo pri knjigotlaču Trevesu. Tu so prišli na sled neki njegovi goljufiji in je bil zopet obsojen na 2½ let ječe. Odtod je prišel kasneje v London. Tam je začel prodajati smodke, papir in druge take stvari. Začelo mu je iti še precej dobro, ali začel se je zopet baviti z anarhizmom in je kmalu prišel zopet ob vse. Potem se je prodal italijanski vladi za ogleduha anarhistov v Londonu in je dobil baje od nje v pol letu 4400 frankov za ta posel. Kmalu so pa prišli anarhisti temu na sled in Rubinovo življenje ni bilo varno pred njimi, čeravno se je Rubino opravičeval, da je s tem denarom podpiral ubožne anarhiste. Rubino trdi zdaj, da je ravno zaradi tega napadel kralja Leopolda, da dokaže, da je ostal vedno pravi anarhist.

Domače in razne novice.

Cesarjevo stanje. — Njeg. Velič. cesar je tudi zadnja dva dni preživel v Schönbrunnu ter se je čuval.

Kanonik France Černe umrl. — V soboto je umrl v Trstu kanonik tamnošnjega stolnega kapitelnja preč. gosp. France Černe. Pokojnik je bil rojen l. 1822 v Tomaju na Krasu. Bil je svoj čas župnik v Rojanu, na Opčinah in pri sv. Jakopu v Trstu. L. 1893 pa je postal kanonik stolnega kapitelnja. Ranik odlikoval se je posebno po svoji radodarnosti. Bil je tudi častni predsednik družbe sv. Vincencija. N. p. v. m.

Proračun mesta Gorice za prihodnje leto izkazuje stroškov K 660.783, proti katerim stoji prihodek K 659.130. Primankljaj je torej jako velik.

Kedaj pričenja rok za pridobitev domovinske pravice tudi za tuje podanike? Upravno sodišče na Dunaju je te dni razsodilo, da pričenja rok za pridobitev brezplačne domovinske pravice tudi za tuje podanike s 1. januarjem 1901. Seveda so morali ti tuji podaniki imeti dne 1. januarja že 24 let in so si morali pridobiti našo državljanstvo

Most čez Sočo pri Barkl. — Dela pri tem mostu napredujejo jako dobro in bode spodnja stavba, katero je prevzela tvrdka Gärtner iz Gradca do konca t. l. že gotovo dodelana. Železno goreno zgradbo je prevzela tvrdka Wagner in Gridl na Dunaju in jo, kakor se zahtuje, izvrši gotovo do meseca junija 1903. Poleg vozne poti, ki popelje čez most, bodeta ob straneh tudi dve poti za pešce. Vozna pot bode široka 6 m in 60 cm, obstranski poti za pešce pa vsaka 1 m 20 cm. Most bode imel luči 197 m 80 cm. in sicer bodo tu štiri železni oboki, od katerih bode imel vsak 48 m luči. Na vsakem koncu mosta pa bode zgrajena po jedna rampa in sicer 300 m dolga. Dovozi cesti bodeta 9 m in 30 cm široki.

Ogenj. — V nedeljo zvečer okolu 9. ure je začel goret v hiši nasproti novemu sodišču v Gorici; a domači ljudje s pomočjo drugih so ogenj koj zadušili. — Ob eni uri popoldne je pa nastal ogenj v hiši št. 30 na cesti Franca Jožeta, s katerim so imeli gasilci opraviti do 9. ure zjutraj.

Za osnovo slovenske oziroma hrvatske porote na dež. sodišču v Trstu je nadalje uročila prošnjo na ministerstvo za pravosodje občina Dutovlje.

Samomor. — V petek zvečer okolu sedme ure se je ustrelil v vojašnici na Travniku neki vojak novinec.

Odtegniti vojaškemu naboru se je hotel neki poljski mladenič Simon Szczerb ali to se mu ni posrečilo, kajti ko je hotel smukniti čez mejo v Italijo, so ga pri Cervignanu prijeli in ga dovedli v tukajšnje zapore.

Aretirali so zaradi vlačugarstva dvajsetletno Alojzija Manfreda od Sv. Lucije in šestnajstletno Marijo Spangher iz Gorice.

Najdene reči. — Našli so srebrno uro z verižico ter jo oddali na policijo.

Požar. — V petek se je užgal na novoposki cesti voz sena. Lastnik sena pa je pobegnil. Ko so prišli na lice mesta gasilci, bilo je že prepozno, kajti ne samo seno ampak tudi voz se je užgal. Le konje so rešili. Škode je blizu kakih 300 K.

Strašna smrt, železniškega sprevoznika. — V soboto okolu tretje ure popoldne je zagledal železniški čuvaj, ki je imel posla na železniškem tiru blizu sezanskega kolodvora, truplo nekega človeka, kateremu so bile odtrgane roke in noge ter je bila tudi glava jako razmesarjena. Ko je čuvaj z leščerbo v roki nekoliko bolje pogledal truplo, je videl, da je truplo oblečeno v obleki železniških uslužbencev. Pohitel je hitro na sezanski kolodvor ter prijavil svojim predstojnikom to, kar je videl. Čez nekaj časa potem pride na lice mesta uradna komisija, ki je kmalu konstatirala, da je ponesrečeni človek železniški sprevoznik Josip Jeraj. Josip Jeraj odpeljal se je iz Ljubljane s tovornim vlakom št. 162, ki je vozil proti Trstu, ter je sedel v za to pripravljenem prostorčku zadnjega voza. Ko se je pripeljal vlak v Trst, manjkal je Jeraj in nihče njegovih tovarišev ni vedel o njem kaj povedati. Še le brzojavka, došla iz Sežane, naznanila je, kaj se je z Jerajem zgodilo. Stvar se tolmači zdaj tako le: Jeraj je najbrže na vozu zadramel in vsled tega tako nesrečno padel na tla, da je obležal v nezvesti. Kakih 30 minut za tovornim vlakom pripeljali sta se dve prazni železniški lokomotivi, ki sta spremljali tovorne vlake do Ljubljane. Našli sta nezvestnega Jeraja na železniškem tiru ter ga razmesarili. Da je tako mnenje opravičeno, služi v dokaz dejstvo, da so zapazili v Trstu, ko so snajili omenjena dva stroja, da so bila njuna kolesa vsa pomazana s krvjo.

Viteški red križa laške krone dobivajo tudi tajniki tržaškega telovadnega društva, katero društvo se je prej klicalo: „Associazione Triestina di Ginnastica“, a je bilo vsled „preveč patriotičnega“ delovanja od avstrijske vlade razpuščeno in je prišlo na dan z novim imenom: „Unione Ginnastica“.

Težaki v Trstu pretijo s štrajkom. — Težaki v Trstu so nameravali pričeti s štrajkom že včeraj, zato pa se je raznesla po našem mestu vest, da je bilo nekaj našega vojaštva že pripravljenega, da se odpelje v Trst. Težaki v Trstu zahtevajo baje, da se jim zviša dnina na pet K. Trgovci in podjetniki pa se taki zahtevi upirajo. Posegla je vmes tudi trgovska zbornica. V nedeljo so imeli težaki svoj shod. Na tem shodu jim je vodstvo naznanilo, da hočejo nekateri podjetniki in trgovci deloma ustreči njih zahtevam. Dnino da jim hočejo zvišati na 4 K. Nekateri težaki niso bili s tem zadovoljni in so hoteli pričeti koj

„Kaj živ?“
„Da, živi“
„Ali pa ni ušel?“
„Kje pa je zdaj?“
Taka vprašanja so se vsipala kot dež. Slavčo pošepeta nekaj se svojimi tovariši.

Potem se obrne:
„Ne bojte se, Nedo je v naših rokah!“

„Ali ga imate? Hvala Bogu!“
„Imam ga živega. Zdaj vas hočemo še uprašati, kaj naj počnemo z njim.“ Vi ste največ pretrpeli, ne mi. — Povejte, bratje, kako naj ga kaznujemo! Vaščani so jeli šumeti med seboj.

XI.

V tem hipu je jel odstopali gosta gnječa okrog hajdukov pred nekim silnim navalom. Mnogi so obrnili glavo, da bi spoznali, kaj to pomeni.

„Hoj, nepustite je!“ — vzklikne nekdo

„Nazaj, nazaj!“

„Čemu se plazi sem kot kuščarica?“ Med množico je vzkipej srd proti oni, ki se je trudila, da bi prišla vsred zbora.

Slavčo je bil za glavo višji od drugih,

vendarle sprejela nasvet predsedništva trgovske zbornice, češ da naj težaki požakajo še do nedelje, ker se v tem času mogoče vendarle doseže sporazumljenje med njimi in podjetniki.

Vabilo na občni zbor kmetijskega odseka c. kr. kmetijske družbe v Komnu, ki bo v nedeljo dne 23. novembra t. l. ob 4. uri popoldne v šolskem poslopju v Komnu. — Dnevni red: 1. poročilo predsednika; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blaginika; 4. volitev odbornika v osrednji odbor c. kr. kmetijske družbe v Gorici; 5. Priznatev nagrad najboljšim sačjerejem v zmislu sklepa lanskega občnega zbora; 6. Slučajni predlogi.

Občinske volitve v Tinjanu razveljavljene. — Tržaško namestništvo je razveljavilo občinske volitve v Tinjanu. Občina Tinjan se nahaja v Istri in sicer v pazinskem političnem okraju. Pri zadnjih volitvah so poskusili Italijani z vsimi sredstvi, da bi dobili to občino, ki je skozi in skozi hrvaška v svoje roke s tem, da bi spravili v starašinstvo svoje kreature. To pa jim ni šlo iz pod rok. Nadejamo se, da se jim, tudi pri novih volitvah to ne posreči, četudi jim nudi tržaško namestništvo s svojim odlokom novo priliko.

Novi peklenski naklepi proti štajerskim Slovincem. — V zadnjem zasedanju dež. zbora v Gradcu je večina sprejela predlog, po katerem bi se vpliv mest in trgov pri volitvah v okrajne zastope razširil na škodo kmečkih občin. Nemci bi namreč radi dobili okrajne zastope, ker bi s tem dobili tudi šolo v roke. Okrajni zastop voli namreč tudi člene v okrajni šolski svet. Ker pa cesar ni potrdil rečenega predloga, snujejo sedaj Nemci druge naklepe proti štajerskim Slovincem. Sedaj hočejo staviti v deželni zbor predlog, da se okrajni zastopi in okrajni šolski sveti odpravijo, učitelje pa naj bi nastavljal skoz in skoz nemški deželni šolski svet. Ako bi ta predlog postal zakon, bodo slovenske šole in z njimi slovenski narod na Štajerskem izročene Nemcem na milost in nemilost. Tudi za ljudstvo sploh bi bil to hud udarec; ono bi moralo plačevati za šolo, ne da bi imelo pravico kaj govoriti.

Ljudsko štetje. — Prebivalstvo po spolu. Leta 1900 je bilo v Avstriji 13.298.015 žensk in 12.852.693 moških; prišlo je torej na 1000 moških 1035 žensk. Število žensk se je zmanjšalo, kajti leta 1880 je prišlo na 1000 moških 1047, l. 1890 pa 1044 žensk.

Med drugimi državami je imela le Srbija, Bolgarija, Rumunija in Italija več moških kot žensk.

Med 1000 prebivalci je bilo moških v Avstriji 492; na Ogrskem 496; na Nemškem 492; v Rusiji 494; v Franciji 494; v Italiji 501; v Rumuniji 507; v Bolgariji 511; v Srbiji 514.

Med avstrijskimi deželami ima več moških kot žensk le Goriško, Istra, Dalmacija in Bukovina.

Na 1000 moških je prišlo l. 1900 žensk v Dolenji Avstriji 1034; v Gorenji Avstriji 1021; na Salburškem 1.005; na Štajerskem 1.008; na Koroškem 1.034; na Kranjskem 1.102; v Trstu 1.066; na Goriškem 982; v Istri 939; na Tirolskem 1.017; na Predalpskem 1.016; na Češkem 1.056; na Moravskem 1.077; v Šleziji 1.057; v Galiciji 1.022; v Bukovini 986; v Dalmaciji 968.

Na Kranjskem je število žensk tako naraslo, ker se je izselilo v zadnjem desetletju 19.848 moških in le 12.643 žensk.

Na Goriškem je bilo l. 1900 v Gorici 12.381 moških 13.051 žensk; v sodnem okraju Gorica 20.928 moških 20.046 žensk; v sodnem okraju Kanal 6.772 moških 6.423 žensk; v sodnem okraju Ajdovščina 7.432 moških 6.770 žensk; v sodnem okraju Komen 7.730 moških 7.004 žensk; v sodnem okraju Sežana 7.414 moških 6.937 žensk; v sodnem okraju Bovec 2.565 moških 3.003 žensk; v sodnem okraju Kobarid 4.459 moških 4.286 žensk; v sodnem okraju Cerkno 3.768 moških 4.045 žensk; v sodnem okraju Tolmin 7.101 moških 7.128 žensk; v sodnem okraju Červinjan 12.991 moških 12.875 žensk; v sodnem okraju Kormin 9.249 moških 9.225 žensk; v sodnem okraju Gradišče 6.485 moških 6.271 žensk; v sodnem okraju Tržič 8.239 moških 8.319 žensk.

Na Goriškem je bilo torej 117.514 moških in 115.383 žensk.

Več žensk kot moških je bilo le v Gorici in v sodnih okrajih Bovec, Cerkno, Tolmin in Tržič.

Aktivno vojaštvo. V avstrijskih deželah je bilo vojakov v aktivni službi leta 1880 162.423; leta 1890 187.507; leta 1900 229.037.

Iz tega razvidimo, da raste število

Največ vojakov je služilo l. 1900 v Galiciji, in sicer 70.865. Tudi to nekaj pomeni.

Aktivnega vojaštva je bilo n. pr. na Češkem 40.904; v Dolenji Avstriji 38.769; na Štajerskem 9.339; na Koroškem 4.322; na Kranjskem 2.690; v Istri 7.688; v Trstu 2.216; na Goriškem 1.847; v Dalmaciji 6.411.

Med raznimi mesti je imel Dunaj največ aktivnega vojaštva, namreč 26.622 mož.

Mnogo vojakov je služilo aktivno tudi v naslednjih mestih in sicer: v Lvovu 10.326; v Pulju 7.657; v Pragi 7.120; v Krakovu 6.049; v Gradcu 5.165; v Celovcu 2.654; v Ljubljani 2.592; v Trstu 2.216.

V aktivni službi je bilo l. 1900 vojakov na Goriškem: v Gorici 1.761; v sodnem okraju Gradišče 33; v sodnem okraju Sežana 1; v sodnem okraju Bovec 51; v sodnem okraju Tolmin 1. Skupaj 1847 mož.

To majhno število aktivnega vojaštva v naši obmejni deželi dokazuje, da avstrijska vojaška uprava res zaupa zvezi z Italijo. Po našem mnenju, bi posadke v strateško važnih krajih soške doline koristile državi in deželi.

V listju se je zadušil. — V petek popoldne je v hribu, blizu postaje Laze, ponesrečil posestnik Janez Klešnik, vulgo Dimnikov, iz Zadobrove, star šele 29 let. Ko je peljal s hriba voz listja domov, se mu je voz prekučnil v jarek z vodo in je njega podsul. Predno je prišla pomoč, je Klešnik v jarku pod listjem se zadušil. Zapustil je četrto nepreskrbljenih otrok.

Skrivnostni dogodek. K načelnici sirotišča v Kočevju je te dni prišla neka ženska in je zahtevala, naj se ji izroči 17-letna hčerka nekega gostilničarja v Delnicah, češ, da je njen oče na smrt bolan in da jo hoče še enkrat videti. Načelnica ji dekletca ni izročila in je dejala, da bo prej brzojavila v Delnice, ali so ti podatki resnični. Kakor je to neznana ženska slišala, je izginila. Na brzjav je iz Delnic prišel odgovor, da je oče popolnoma zdrav. Neznana ženska je gotovo hotela 17letno dekletce dobiti v roke, da jo izroči nepoštenosti.

Mati in sin požgalca. V Št. Volbenku na Spodnjem Štajerskem so prijeli kočarico Terezijo Zima in njenega sina Antona. Dolže ju, da sta lani zažgala svojo lastno kočjo in tako neko zavarovalnico oškodovala za 350 kron.

Nasilen častnik. — V Kraljevem Gradcu je v garniziji tudi nadporočnik Arpad pl. Szell, ki je baje sorodnik ogrskega ministerskega predsednika. Ko je nekega dne srečal nekaj učencev tamošnje realke, ga je eden teh poslednjih malo zadell se svojo risarijo. To pa je pl. Arpada tako razkačilo, da je doličnega dijaka vrzel ob tla ter ga teptal z nogami, druga dva dijaka pa je pretepel. Ta dogodek je že prijavljen zapovedništvu polka in deželnemu šolskemu svetu, češki poslanci pa da hočejo to stvar spraviti pred parlament.

Trgovina z dekletli na debelo. Ogrski listi javljajo, da je neki trgovec s človeškimi dušami kar 40 deklet hkratu ekspediral z železnico iz somogyjskega komitata na Dunaj. Dekletom se je govorilo, da dobe dobre službe v Hamburgu. Čudno je, da tako velikega transporta naloganih deklet ni nikdo zaustavil.

Suspenzija volilne pravice za cel volilni okraj. — Ogrska zbornica je včeraj sklenila, da se za celo legislativno dobo odvzame volilna pravica okraju Czongrad, ker so se ob volitvi liberalca Barosa godile tolike sleparije, da je bila volitev razveljavljena.

Nejasna oporoka in vsled tega pravde. Na Dunaju je umrla te dni šivilja Rozalija Brunnbauer, katero so imeli vsi za jako ubogo. Ali glej, med njeno zapuščino so našli oporoko, v kateri je rečeno, da zapušča vse svoje premoženje cerkveni stavbeni družbi. Iskali so, iskali in nazadnje so tudi v resnici našli v nekem kotu štiri hranilne knjižice za 42000 K. Ali zdaj pride še najlepša. Pokojnica je zapustila vseh teh 42.000 K. stavbeni cerkveni družbi Družbe pa, ki bi bila doslovno tako registrovana, na Dunaju ni, pač pa je tam 13 družtev, ki se pečajo z zidanjem cerkva. In vsa ta društva so se začela sedaj pravdati za zgoraj omenjenih 42.000 K. Na vse zadnje pa bode konec pravdi ta, da bodo društva morala plačati vsaka svoje pravne stroške, 42.000 K vtakne lepo v žep pa država, ker bode pač težko kakemu društvu dokazati, da je pokojnica prav isto imela v mislih, ko je pisala svojo oporoko.

Krliza v francoskem kabinetu. — Combesovo ministerstvo vrže bržkone

izročil vse prošnje redov za avtorizacijo držav. svetu, mesto da bi bil sam razsodil, kaj naj pride pred parlament, kaj ne. Novo vlado bi sestavil sedanji finančni minister Rouvier, a brez socialistov.

Salomonska rešitev. — Z Dunaja poročajo, da misli minister za železnice rešiti vprašanje o dvojezičnih napisih tako, da povsod tam, kjer so bili kaki prepiri radi dvojezičnih napisov, sploh ne bo za sedaj nikakega napisa. Če bo g. minister držal to besedo, izginejo kmalu vsi napisi na železnicah po Slovenskem, ki so povsod na prvem mestu nemški in laški še celo tam, kjer ni Nemcev in Lahov.

Sneg in vegetacija na luni. — Zvezdoslovec slavnega imena, prof. Pickering je ravnokar dokazal, da se nahaja na mesecu sneg, ali vsaj našemu snegu nekaj sličnega. Tudi so ondi kraji, kojih barva se tekom časa izpreminja, to je baje rastlinstvo na luni. Ker se prikazujejo vedno novi bljuvalniki ognjenikov, stari pa izginjajo, sodi iz tega prof. Pickering, da ognjebljivne gore na luni še niso pogasile.

Učni tečaj za mljži lov. — Kmečka zveza v Nidwaldenu v Švici pozivlja kmete, naj se prijavijo za poučni tečaj, ki se bo kmalu otvoril, „da se naučite, kako je loviti in pokončevati vse vrste miši.“

Streljanje iz revolverja v Francoskem parlamentu. — Ko je v sredo Francoska zbornica mirno razpravljala zakonski načrt o obdačenju glasovirov in avtomobilov, začuli so se hkratu strelji. Načelniku, ki vodi na galerijo, je neki podčastnik, ki je ravnokar prišel od trinajst dnevni vojaških vaj, petkrat ustrelil iz revolverja, ne da bi koga ranil. Ko so ga prijeli, je rekel, da hoče postreljati vse krive republikance, zaradi katerih je moral on iti k vojaškim vajam. Revežu se je namreč zmešalo v možganih.

Prvi javni shod slovenskih ameriških duhovnikov. — Dne 28. oktobra t. l. dan po konsakraciji mil. g. škofa Janeza Nep. Stariha se je vršil v St. Paul-u, Minn. prvi javni shod slovenskih ameriških duhovnikov. Shod so sklicali med ameriški Slovenci delujoči duhovniki. Čč. gg.: Mgr. J. F. Buh, P. Cyril Zupan, O. S. B. F. S. Susteršič, Marko Pakiz, Vitus Hribar, Ivan Plevnik, F. L. Kerže, Ivan Kranjec, Ivan Perše, Fr. Ažbe. Pokroviteljstvo shoda sta blagovolila prevzeti slovenska škofa, mil. gg. Jakob Trobec in J. N. Stariha. Namen shodu je bil: Ožja organizacija slovenskih duhovnikov v Združenih državah in posvetovanje o zadevah, tičočih se dušnega pastirstva in vzgoje slovenskih naseljencev v Ameriki; in sicer: kako pomagati ustanoviti župnije v slovenskih naselbinah, kjer nimajo slovenskega duhovnika; kako preskrbeti slovenskih duhovnikov, oziroma bogoslovcev ali študentov za škofije, kjer bivajo naši rojaki v večjem številu; kako preskrbeti misijonarjev, ki bi dajali misijone na slovenskih župnijah in zlasti na onih naselbinah, kjer ni slovenskih duhovnikov; kako preskrbeti slovenskih šolskih sester za slovenske šole; kako skrbeti za izdajanje slovenskih učnih knjig in razširjenje katoliškega časopisja; kako pomagati novodošlim naseljencem, da ne bodo trpeli škode v gmotnem in duševnem oziru itd. Shod se je vršil v dvorani cerkvene občine sv. Frančiška Saleskega, kjer je župnikoval novi naš slovenski škof v Ameriki J. N. Stariha.

Občeslovanski časnikarski shod l. 1903 se vrši v Plznu, menda o Veliki noči. Plzen je odločno slovansko mesto. Pretečni teden so sicer tam Nemci skušali pri volitvah prodreti do mestnega zbora, a so sramotno pogoreli. Shod obeta biti sijajen.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 15. do konca oktobra poslali prispevke p. n. gospoda in društva: Upravištvu „Slov. Nar.“ 115 60 K, uredništvo „Slovenca“ 31 41 K, poštni ravnatelj M. Sorli ob ugodni rešitvi pravične zadeve 50 K, kaplan Fr. Gomilšek pri Sv. Leartu v Slov. goricah nabranih 8 K, poručnica za Rožek 27 50 K, prof. dr. Fr. Ilešič v Ljubljani „narodno gospodarstvo“ pri šolskih zvezkih 2 K, podružnica za Velikovec in okolico 25 70 K, tovarnar Iv. Jebačin od kave 200 K. — Družba je imela meseca oktobra 1280 98 K dohodkov in 4885 54 K stroškov; vsi letošnji izdatki (do 1. novembra) pa presegajo prejemke za 1831 99 K.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Skrivnostni čin. — Te dni je prišel v Lvov neki ruski dijak. Nastanil se je v nekom hotelu. Privil je tam, da je medicinec in da študira na dunajski univerzi. Seznanil se je kmalu z raznimi

zadoni iz sobe strel. Ko so prihili v sobo služabniki, zagledali so Markiewicza ležečega na tleh vsega v krvi. Dijak je rekel, da se je Markiewicz, igrajoč se z revolverjem, sam ustrelil. Nezvestnega pisatelja so prenesli v bolnišnico. Čudno bi bilo, da bi ruski dijak študiral na Dunaju, ko ne zna niti besedice nemške.

Listneca vpravništva. — Č. g. N. N. iz V. Vaš račun do konca leta 6 K.

Narodno gospodarstvo.

Snet v pšeničnem zrnju, kako ga odpraviti?

Gotovo resničen pogovor je, da „pod solncem ni ničesar, kar bi ne imelo sence.“ To pomenja namreč, da nobena stvar na svetu ni brez pogrška, nasprotno še raje se v lepo reč kaj vrije, kar ne dopade nam, saj čim lepši je sad, tembolj ga nadlegujejo ose. Našelo bi se lahko veliko primerov, kakor o vinski trti, tako o sadnem drevju, živinoreji, poljedelskih, kakor sploh vseh gospodarskih pridelkih. Vendar ker bi to trajalo predolgo, naj se omejim tukaj le na jednega sovražnika, kateri žuga kar ugonobiti po nekod pridelovanje pšenice, ta je namreč snet.

To bolezen povzroča neka gliva, katera se v podobni prahu zarije v klas in zrna pšenice, kjer spridi za moko namenjeni plod v črn smrdljiv prah. Ta se potem razširja v semenu na klasovju in menda tudi po zimi v shrambi, da je kmalu vse zrnje ohdano od njega, še bolj pa setev. Kajti znano in gotovo je, da od snetljivega semena se nam ni nadejati srednje, še manj pa dobre letine, kajti snet se v času rasti semena strašno zopet razmnoži.

Kako temu pomagati? Najkrajša pot bi bila, da bi se čisto seme od drugod naročilo, katero bi se vsejalo v zemljo, kjer že več let ni bila vsejana pšenica. Ali kdor pozna razmere ubogega kmeta, ve, da mu ni lahko kadarsibodi menjati pridelke, ker to — precej stane! Ako more drugače ukreniti, zavije jo, samo da se debelih stroškov izogne.

Treba toraj misliti na to, da se sovražnik zatre, kar pa pri snetu ni lahko. Vendar skrben kmet stori vsaj, kolikor premore, in temu podamo tukaj nekoliko nasvetov.

Prvič pogledimo tu neki prah, ki se v lekarnah dobi pod imenom: N. Dupuy-jev prah zoper snet v pšenici. O rabi tega služi sledeči navod: Na 100 kg (125 l) semena se vzame zavojček tega prahu, (kateri se nahaja trd v grudi), ter se dene v leseno ali lončeno posodo, nanj naj se pa ulije 4 1/2 l mrzle vode in tako pusti stati vsaj 24 ur, da se je gruča prahu dobro raztopila. Sedaj se v pripravljeno posodo, najboljša je kad za to, vsuje nekaj pšenice, na kar se ta poskropi s tekočino in dobro pomeša. Nato se vsuje spet nekaj pšenice, zopet poskropi in meša, dokler ni vse zrnje v kadi. Kad naj bo nizka, kajti zrnje se mora v kadi pustiti vsaj 24 ur, med tem pa se pogosto pomeša, — kar se najlaže stori s kakšno lopato, — tako, da postane vsako zrnce vlažno od te tekočine. Nato se seme lahko naseje, če pa to vsled slabega vremena ni takoj mogoče, naj se seme nasuje v žaklje, kjer lahko teden dni počaka na setev. Naslov za ta prah je: N. Dupuy, Wien, VI. Windmühlgasse 33.

Sedaj pa pogledimo še nekatera domača sredstva proti snetu. Po nekod hvalijo za to najbolj živo apno. To se kot prah zdrobljeno meša z zrnjem pred sejanjem ter se premešano seme pusti nekaj časa stati v posodi. Drugi spet rabijo mesto apna pepel in ga enako primešavajo med zrnje. Ako je jedno ali drugo teh sredstev med zrnjem dobro premešano, naj se seje, in ko seme ohdano od prahu pade na vlažno zemljo, se nekako omije v lugu, katerega napravi apno ali pepel. In prav ta lug, tako se sodi, je zdravilo, katero zamori snet in njega zalego.

Pozabiti pa ne smemo, da vsa ta sredstva veljajo še le potem, kadar smo prej seme z vevnico, ali če je mogoče na vevniku že precej očistili one nesnage. Včasih je namreč pšenica tako snetljiva, da je kar pol semena za nič, s katerim se sveda ne da čudežev delati. V takih okoliščinah svetujem še jeden pomoček. Pšenica naj se pere, kakor za v mlin, in k vsakemu vedru se pridene pest živega apna, katero napravi majhen lug. Ob enem pa se lahko po vrhu vode plavajoče smeti od snetu posnamejo in sicer takoj, ko se zrnje v vodo vsuje, kajti takrat suhe snetljive smeti plavajo po vrhu vode. Kadar se pa namočijo, padejo na dno posode k zrnju in jih ni moči več razločiti.

To so nekateri nasveti, kako naj bi se naš kmet izmed mnogih sovražnikov

Razpis dražbe.

Dne 24. novembra 1902 od 11. do 12. ure predpoludne se bo vršila javna dražba v obč. uradu v St. Andrežu za zgradbo podporne zidu pri okrajni cesti v St. Andrežu.

Vse delo znaša 2840 K 25 v.

Samo pismene ponudbe sprejema županstvo s kolekom 1 K in 5% priložene varščine do dne 24 t. m. do 12. ure predpoludne.

Natančnejši pogoji se lahko poizvejo pri gosp. županu in cestnemu odborniku v St. Andrežu.

Cestni odbor za goriško okolico.
V Podgori dne 12. novembra 1902.
Načelnik:

Klančič.

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mlinarstva v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače na primer: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goršice (Senf.) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove užigalice. — V zalogi se dobijo tudi testenine trdke Žnideršič & Valenčič v Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

trgovec v Semenški ulici h. št. 1.
(v lastni hiši.)

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dal-matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmjerne. Postrežba poštna.

Zahvala.

Z ozirom na strašansko katastrofo, katera se je dogodila v noči od 23. na 24. oktobra t. l., ko je nastal požar v hiši št. 115, katero je popolnoma uničil ter vsled neznosne burje zgorelo je tudi meni tretjina mojega poslopija h. št. 116 — se prav lepo zahvaljujem slavnemu c. kr. priv. vzajemni zavarovalni banki proti požaru v Gradcu, ker mi je vso cenjeno škodo do zadnjega vinarja popolnoma v najkrajšem času izplačala — za kar jo s tem p. n. občinstvu toplo priporočam.

V Prvačini 8. nov. 1902.

Vinko Gregorič.

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,
izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporočata se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini in učencem srednjih in ljudskih šol za obilna naročila.

Za vsakega nekaj!!

dobi se v zalogi trdke

I. Zornik, — Gorica

Gosposka ulica št. 7,

prva in edina slovenska trgovina za modno blago.

Najboljše, največje in najcenejše skladišče vsakovrstnega perila, srajce za hribolazce in kolesarje vsake velikosti, jopice za telovadce, krasnih kravate v vsakem slogu, nogavice, rokavice, životnikov (modercev), solčnikov, pihalk, dežnikov, blusen, spodnjih kril, divnih okras-kov za obleke, svil za obleke in bluse, vsih potrebščin za vezenje.

Priporočevalno najboljše kupovališče za g. šivilje in krojače.

Naročila za izdelovanje perila (za gospode), in modercev po vsakej meri in zahtevi izvršujejo se točno.

Pisarniške in šolske potrebščine,

raznovrstni papirnati stvori

po najnižjih konkurenčnih cenah:

Molitvene knjige . . . od — 24 v navgor
Žepni nožiči — 50 " "
Mošnički za denar . . . — 20 " "
Tobačnice in smodčnice . . — 80 " "
Zavitki, kuverte 100 . . — 50 " "
Papir: pisemski 100 pol . . — 60 " "
" uraden bel 1000 pol . . 6 — " "
" za maslo ovijati kilo . . 1 40 " "
" za cigarete 100 snop . . 2 20 " "
Posetnice s tiskom 100 . . 1 20 " "
Tiskovine za duhovnije in županije po ceni „Narodne tiskarne“ v Gorici. —
P. s. Za povoljno postrežbo treba v naročilu navesti približno ceno. l. d. i. d.

V Gorici G. LIKAR,

sredi Semenške ulice proti Placu št. 10.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Čebelno-voščene sveče

kilg. po 4-90 K

Za pristnost jamčim z 2000 K

Priporočam se prečastiti duhovščini, slavnemu p. n. občinstvu. Sveče za pogrebe po zelo nizki ceni. Velika zaloga medu pitance in navadni po zelo nizki ceni. Z odličnim spoštovanjem

J. KOPAČ,

svečar v Gorici, ulica sv. Antona.

Peter Drašček,

trgovec jedilnega blaga v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Priporoča se p. n. občinstvu v Gorici in z dežele. Prodaja kavino primeso, sladkor, milo, slanino, riž, maslo surovo in kuhano, olje, moko iz Majdičevih mlinov in vse jestvine.

Zaloga žveplenk
sv. Ciril in Metod.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev v Gorici
Stolna ulica št. 2.

Prodaja stroje tudi na teden-ske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše, kakovosti Priporoča se slav. občinstvu.

Največja trgovina krojnega blaga

„Krojaška zadruga“

Gorica, Gosposka ulica št. 7

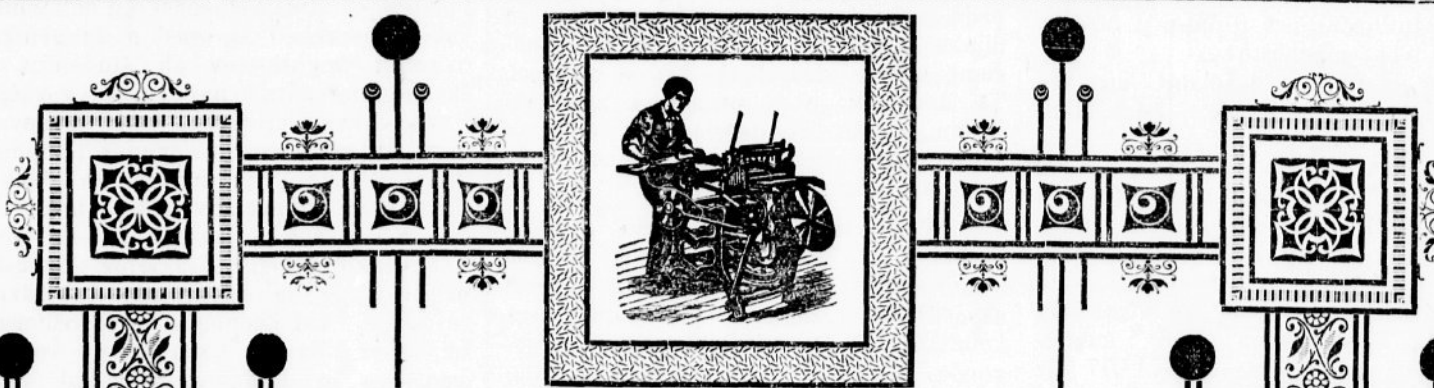
Priporoča se v to stroko spadajoče kakovosti blaga za bližajočo se letno dobo, kakor: volne, perkal, satin, batist, zephir svile, svile za prati, Voile de Laine, Tennis, Oksford, piqué luknjasti. Možka sukna po vsaki ceni v veliki izbiri. Nadalje ima bogato zalogo preprog, pregrinjaj, zaves, blaga za mobilje, platna, Chiffona, ruskega platna, Kneippovega platna, hlačevine, volnenih odev, kovtrov, srajce, bombaževin, žepnih rut itd.

Gospode opozarja na izborna perila, katero se razprodaja 15% pod ceno, dokler je še zaloga.

Pod perilo spada sledeče: bele srajce z barvanimi oprsniki ovrtniki, zapestnice, nogavice, srajce za hribolazce itd.

== Vse po najnižjih in stalnih cenah! ==

Na željo se razpošiljajo uzorci poštne prosti.

„Narodna Tiskarna“

**** v Gorici, ulica Vetturini št. 9 ****

je preskrbljena z povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem, ter more prevzeti vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela z zagotovilo točne in strokovno pravilne izvršitve v moderni in okusni obliki po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence

V zalogi ima vse tiskovine za duhovnije, županstva in druge urade na močnem papirju, ter na prodaj ima knjige: Ilijado, Tri igre, za slovensko mladino in Zgodovino
**** tolimske šole ****

TISKA: **„GORICO“**

kl izhaja dvakrat na teden v dveh izdajah, ter stane na leto 8 K, pol leta 4 K četrt leta 2 K

TISKA: **„PR. LIST“**

kl izhaja vsak četrtek ter stane na leto 4 K, pol leta 2 K, za manj premožne celo leto 3 K

TISKA:

brošure * * * *
* * * * diplome
* * * * trgovske račune
cenike * * * *
vabila na karton
* * * * in na papir
sprejemnice * *
* * * * za društva
pisma in zavitke
s firmo * * * *
* * * * etikete
za vsakoršno * *
* * * * porabo
plakate * * * *
v raznih barvah
* * * * in velikosti
i. t. d.

TISKA:

* * * * pobotnice
računske sklepe
* * * * lične tiskovine
za industrijo * *
* * * * trgovino
in obrt * * * *
* * * * posetnice
razne velikosti *
* * * * in oblike
z zavitki * * * *
* * * * zaročnice
in poročnice * *
* * * * v elegantnih
škaflih * * * *
ter osmrtnice v
* * * * raznih oblikah
i. t. d.